

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 428/2020

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) vo veci ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd, ako aj čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 28/2020 a jeho uznesením zo 14. júla 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s jeho právom na zákonného sudcu, ako aj jeho základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s jeho právom

na urýchlené rozhodnutie o trvaní väzby postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 28/2020 a jeho uznesením zo 14. júla 2020 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré mu je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania v sume 675,43 € (slovom šesťstosedemdesiatpäť eur a štyridsaťtri centov), ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet spoločnosti URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Argumentácia ústavnej sťažnosti

A. Všeobecná časť

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 428/2020-39 z 24. septembra 2020 bola prijatá na ďalšie konanie ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len

„najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 28/2020 a jeho uznesením zo 14. júla 2020. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), v znení účinnom od 1. januára 2021 ústavný súd môže v konaní o ústavnej sťažnosti upustiť od ústneho pojednávania, ak je na základe podaní účastníkov a spisov predložených ústavnému súdu zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Hoci predseda najvyššieho súdu v prípise z 22. októbra 2020 nesúhlasil s upustením od ústneho pojednávania, ústavný súd vzhľadom na citované nové ustanovenie zákona o ústavnom súde vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, pretože na základe obsahu podaní a listinných dôkazov dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že 9. marca 2020 prokurátorka Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátorka“) uznesením sp. zn. VII/3 Gv 76/19/1000 vzniesla obvinenie 18 osobám vrátane sťažovateľa, ktorého obvinila z prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona, a to v bodoch 22 a 28 výrokovej časti uznesenia.

4. Uznesením námestníčky generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. XVI Gn 10/20/1000-14 z 15. mája 2020 bola sťažnosť podaná sťažovateľom (ako aj ďalšími obvinenými) proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietnutá.

5. Uznesením ústavného súdu č. k. PL. ÚS 4/2020-140 z 12. marca 2020 bol daný súhlas na vzatie do väzby sťažovateľa ako sudcu Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“).

6. Uznesením Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) sp. zn. 5 Tp 2/2020 zo 14. marca 2020 bol sťažovateľ vzatý do väzby s účinnosťou od 11. marca 2020, a to z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku.

7. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 12/2020 z 20. marca 2020 bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu špecializovaného súdu o jeho vzatí do väzby.

8. Ďalším uznesením špecializovaného súdu sp. zn. 5 Tp 2/2020 zo 16. júna 2020 bol zmenený dôvod väzby sťažovateľa tak, že sa vypustil dôvod väzby podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a podľa § 80 ods. 1 Trestného poriadku bol sťažovateľ prepustený z väzby v spojení s prijatím záruky dôveryhodnej osoby [REDAKOVANÉ], sudcu krajského súdu (ďalej len „Dr. [REDAKOVANÉ]“) z 1. júna 2020. Zároveň bola väzba nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka pri súčasnej povinnosti sťažovateľa oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu zmenu miesta pobytu. Bola tiež prijatá peňažná záruka vo výške 60 000 €, ktorú za sťažovateľa zložila [REDAKOVANÉ] (ďalej len „manželka sťažovateľa“). Sťažovateľovi boli uložené primerané povinnosti a obmedzenia podľa § 82 ods. 1 písm. a), c) a h) Trestného poriadku, a to zákaz vycestovať do zahraničia, zákaz vstupovať do budovy Okresného súdu Bratislava I a krajského súdu (okrem prípadov nevyhnutných pre výkon probačného dohľadu, resp. účasti na súdnom konaní, na ktoré je predvolaný), zákaz styku a kontaktu v akejkoľvek forme vrátane elektronickej komunikačnej služby či obdobných prostriedkov s osobami obvinenými uznesením z 9. marca 2020, a to s výnimkou účasti na trestných konaniach. Sťažovateľovi bola tiež uložená povinnosť pravidelne, v čase určenom probačným a mediačným úradníkom, dostaviť sa k nemu. Napokon podľa § 82 ods. 4 Trestného poriadku bola sťažovateľovi nariadená kontrola technickými prostriedkami (zariadením na určenie polohy kontrolovanej osoby).

9. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 bolo uznesenie špecializovaného súdu sp. zn. 5 Tp 2/2020 zo 16. júna 2020 zrušené a žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola zamietnutá. Zároveň nebola prijatá záruka dôveryhodnej osoby, väzba nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka a nebola prijatá ani ponúknutá peňažná záruka.

10. Toho času je sťažovateľ podľa svojho názoru stále nezákonne a v rozpore s ústavou, listinou a dohovorom garantovanými základnými právami a slobodami pozbavený osobnej slobody a nachádza sa vo väzbe.

11. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 považuje sťažovateľ za nezákonné a ústavne nekonformné, pretože porušuje základné ústavné princípy ako integrálnu súčasť práva na slobodu a bezpečnosť, práva na rozhodnutie súdu o nezákonnosti pozbavenia slobody, práva na zákonného sudcu a práva na spravodlivé súdne konanie.

12. S poukazom na už prezentovaný skutkový stav sťažovateľ namieta, že uznesením najvyššieho súdu, ako aj iným zásahom v súvislosti s týmto uznesením došlo k neprípustnému zásahu do jeho práv, a to v týchto súvislostiach:

a) predovšetkým uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2020 je nezákonné vzhľadom na účasť sudcu JUDr. Juraja Klimenta (ďalej len „Dr. Kliment“) na rozhodovaní o väzbe sťažovateľa v trestnom senáte 5T, keďže tento sudca mal byť z rozhodovania vo veci vylúčený,

b) väzobné dôvody vo vzťahu ku sťažovateľovi neexistujú, a ak by aj existovali v minulosti, už pominuli, resp. natoľko zoslabli, že naďalej už nie je možné ospravedlňovať nimi trvanie väzby sťažovateľa. S touto okolnosťou sa najvyšší súd de iure nevysporiadal, keď protiústavne poukázal na možné zostrenie trestnej sadzby z prečinu na zločin, ako aj na riešenie otázok týkajúcich sa skutkov, pre ktoré sťažovateľ nebol obvinený,

c) napriek splneniu zákonných podmienok na nahradenie väzby nebola väzba sťažovateľa nahradená, pričom najvyšší súd nedal ústavne konformnú odpoveď, z akého dôvodu k tomu nedošlo.

B. K námietke nezákonného zloženia senátu najvyššieho súdu

13. Dňa 2. júla 2020 sťažovateľ prostredníctvom obhajcu predložil najvyššiemu súdu námietku zaujatosti Dr. Klimenta vo veci sp. zn. 5 Tost 28/2020. Námietku odôvodnil skutočnosťami priamo implikujúcimi zaujatosť Dr. Klimenta tak voči sťažovateľovi, ako aj voči Dr. [REDAKOVANÉ] ktorý ponúkol ako dôveryhodná osoba záruku za sťažovateľa.

Z odôvodnenia námietky zaujatosti vyplývala aj existencia evidentnej a priamo dokázateľnej zaujatosti Dr. Klimenta v súvislosti so samotnou trestnou vecou sťažovateľa, a to v dôsledku jeho predchádzajúcich vyjadrení pre médiá, ktoré boli jednoznačne v rozpore s prezumpciou nevinny a so zásadou zdržanlivosti sudcu vo vyjadrovaní sa k „živým“ veciam.

14. O námietke zaujatosti Dr. Klimenta však v dôsledku jeho nezákonného konania, ako aj nezákonného konania senátu najvyššieho súdu zloženého z JUDr. Aleny Šiškovej, JUDr. Štefana Michálika a JUDr. Patrika Príbeľského (konajúceho ako iný senát najvyššieho súdu o námietke zaujatosti oznámenej Dr. Klimentom samotným, ako aj ďalším členom senátu 5T Dr. Štíftom) rozhodnuté nebolo, čím došlo k zásadnému porušeniu ustanovení Trestného poriadku upravujúcich postup súdu v prípade vznesenia námietky zaujatosti stranou trestného konania. Iný senát totiž rozhodoval pod sp. zn. 4 Ndt 18/2020 výlučne len o námietkach zaujatosti predložených samotnými sudcami Dr. Klimentom a Dr. Štíftom, pričom úplne odignoroval námietku zaujatosti voči Dr. Klimentovi podanú sťažovateľom. O námietke sťažovateľa rozhodnuté doteraz vôbec nebolo, no aj napriek tomu bolo vydané uznesenie sp. zn. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020. Toto uznesenie je preto ústavné neudržateľné a nezákonné, pričom znamená zásah do označených základných práv sťažovateľa.

15. Ako sťažovateľ udáva, Dr. Kliment ako trestný sudca najvyššieho súdu s dlhoročnou praxou dobre vedel, že nie s malou pravdepodobnosťou môže v budúcnosti rozhodovať o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam špecializovaného súdu v trestnej veci mediálne komunikovanej ako „akcia Búrka“, v rámci ktorej je sťažovateľ obvinený. Napriek tomu sa v rozhovore pre dennikn.sk rozsiahlo vyjadril k tejto „živej“ veci a na otázku novinárky, *„čo cítil, keď videl ako v kauze Búrka po jednom predvádzajú pred Ústavný súd trinásť sudcov, aby rozhodol o ich väzbe?“*, odpovedal, že *„v prvom rade by sa mali hanbiť tí, ktorí boli zadržaní, obvinení a niektorí aj vzatí do väzby...“*. Už len toto verejné vyjadrenie Dr. Klimenta, ktorý de facto pripísal všetkým zadržaným obvineným vinu zo skutkov, z ktorých boli obvinení, je v rozpore s prezumpciou nevinny, ale najmä s povinnosťou sudcu nevyjadrovať sa k „živým“ veciam. Toto Dr. Klimenta ako sudcu absolútne a trvalo vylučuje z možnosti prejednávať túto trestnú vec a rozhodovať o nej

v ktoromkoľvek jej procesnom štádiu. Je ústavnoprávne nemysliteľné, aby sa sudca, ktorý neskôr danú vec rozhoduje, v novinovom článku (uverejnenom pred vydaním napádaného uznesenia) vyjadril spôsobom, ktorý bez pochybností naznačuje pripísanie viny obvineným osobám, a to dokonca karhavým a na ich svedomie apelujúcim spôsobom („*mali by sa hanbiť*“) a v ďalšom konaní potom, čo mu táto vec reálne napadla do senátu, sa cítil ako nezaujatý s vopred nedefinovaným názorom na vinu obvinených.

16. Akékoľvek vysvetlenie Dr. Klimenta k interpretácii tohto vyjadrenia nemôže zmeniť nič na jasne formulovanom výroku, ktorý snáď ani nie je potrebné nijako interpretovať. Už len tento zverejnený výrok urobil Dr. Klimenta nespochybniteľne nespôsobilým akokoľvek sa podieľať na rozhodovaní v tejto trestnej veci, a to o to viac, že sťažovateľ podal proti nemu námietku zaujatosti, o ktorej nikto nerozhodol, no aj napriek tomu došlo k vydaniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

17. Dr. Kliment sa v predmetnom inkriminovanom článku nevyjadril vopred len k otázke viny obvinených, ale aj ku skutočnostiam súvisiacim s ich väzbou, resp. s existenciou dôvodov na vydanie súhlasu ústavného súdu na ich vzatie do väzby. Dr. Kliment priamo kritizoval ústavný súd, keď na otázku novinárky, ako hodnotí rozhodnutie ústavného súdu o žiadosti o vydanie súhlasu na vzatie sudcov do väzby, odpovedal, že „... *považujem to za nešťastný štart novej garnitúry tohto súdu. Ústavný súd dosť bazíruje na tom, aby rozhodnutia všeobecných súdov neboli arbitrárne, teda ľubovoľné, bez rozumovej opory... tam jednoducho nenájdete* (rozumej v rozhodnutiach) *argumentáciu o tom, ako boli alebo mohli byť prostriedky trestného práva zneužitá na neústavné pôsobenie na výkon právomoci nezávislého súdu, alebo sudcu... niekto sa zakryl za tajné hlasovanie a vzbudzuje to pochybnosti...*“.

18. Dr. Kliment priamo v článku kritizuje rozhodnutia ústavného súdu o žiadostiach o vydanie súhlasu na vzatie sudcov do väzby s evidentným názorovým príklonom k potrebe vydať súhlas pre všetkých sudcov, pričom priamo uvádza, že ústavný súd ako najvyšší garant ústavnosti a dodržiavania základných práv a slobôd v danom prípade mal konať tendenčne „zakrývajúc sa za tajné hlasovanie“. Dr. Kliment tak v inkriminovanom článku

hodnotil dôkaznú situáciu, dôvodnosť, resp. nedôvodnosť väzby sudcov, a to spôsobom priamo kritizujúcim ústavný súd.

19. Objektívne existujúci dôvod pochybovať o nezaujatosti Dr. Klimenta bol aj v jeho vzťahu k osobe Dr. [REDACTED], ktorý prevzal záruku za sťažovateľa ako tzv. dôveryhodná osoba, a to v dôsledku zrejmých vážnych rozporov vyplývajúcich z aktivít Dr. [REDACTED] na portáli Právne listy, ktoré edituje, pričom sám v námietke vlastnej zaujatosti z 3. júla 2020 sa Dr. Kliment vyjadruje negatívne a karhavo o editorskej činnosti Dr. [REDACTED] a vzápätí nelogicky hodnotí svoj vzťah s Dr. [REDACTED] ako neutrálny a nezakladajúci pochybnosti o vlastnej nezaujatosti.

20. Mimoriadne zásadným bodom námietky zaujatosti podanej sťažovateľom bola skutočnosť, že Dr. Kliment je sám osobou spomínanou vo výpovedi svedka – kajúcnika [REDACTED] (ďalej len „Dr. S [REDACTED]“), keďže podľa uznesenia o vznesení obvinenia z 9. marca 2020 mal Dr. S [REDACTED] uviesť, že Dr. Klimentovi Dr. [REDACTED] spomínala, že minister Gál bol deň predtým u predsedníčky Švecovej lobovať za to, aby bola strana Kotleba – ĽSNS rozpustená, teda aby bolo návrhu generálneho prokurátora vyhovené, pričom aj generálny prokurátor mal požiadať Dr. Klimenta, aby tiež pôsobil na senát v záujme rozhodnutia podľa návrhu. V námietke vlastnej zaujatosti sa Dr. Kliment k tomu vyjadril len veľmi stroho, keď nejasne poukázal na dátum vymenovania jeho manželky do funkcie prvej námestníčky generálneho prokurátora a na dátum vyhlásenia rozsudku v konaní o žalobe o rozpustenie politickej strany Kotleba – ĽSNS. V tejto súvislosti sa však javí omnoho zaujímavejšou nie logickosť a pravdivosť tvrdení Dr. S [REDACTED] (ktorú spochybňuje aj sťažovateľ), ale samotný fakt, že Dr. S [REDACTED] spomína osobu Dr. Klimenta vo vzťahu k možnosti existencie podozrenia z nepatričnej, ak nie priamo nezákonnej ingerencie Dr. Klimenta vo veci rozhodovania najvyššieho súdu o rozpustení politickej strany, prípadne jeho prepojenia prostredníctvom jeho vysoko postavenej manželky na rozhodovanie v tejto veci. Dr. Kliment považuje výpovede Dr. S [REDACTED] za vierohodné, avšak jeho vyjadrenia vo vzťahu k vlastnej osobe už za relevantné zrejme nepokladal, a to bez akéhokoľvek vysvetlenia.

21. Odhliadnuc od „schizofréne“ pôsobiaceho prístupu k hodnoteniu vierohodnosti výpovede Dr. S [REDAKOVANÉ] je Dr. Kliment osobou spomínanou vo výpovedi Dr. S [REDAKOVANÉ], ktorá má byť a bude vypočutá ako svedok v trestnom konaní. Preto už len z formálnych dôvodov je Dr. Kliment ako potenciálny svedok v trestnom konaní absolútne vylúčený z akýchkoľvek úkonov tohto trestného konania ako sudca.

22. Na základe všetkých už uvedených dôvodov zaujatosti mal byť Dr. Kliment podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku vylúčený z úkonov trestného konania vedeného proti sťažovateľovi, teda aj z rozhodovania o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu špecializovaného súdu. Pritom v uznesení najvyššieho súdu nie je o tom ani jediná zmienka.

23. Bez ohľadu na dôvodnosť námietky zaujatosti sťažovateľa ešte pred vydaním uznesenia najvyššieho súdu nezákonným účelovým konaním Dr. Klimenta a iného senátu najvyššieho súdu v konaní o námietke zaujatosti oznámenej Dr. Štiftom a Dr. Klimentom došlo podľa názoru sťažovateľa k zásadnému porušeniu ustanovení Trestného poriadku upravujúcich postup súdu v prípade vznesenia námietky zaujatosti strán trestného konania, keďže iný senát v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Ndt 18/2020 rozhodoval výlučne o námietkach zaujatosti podaných samotnými sudcami Dr. Klimentom a Dr. Štiftom, pričom úplne odignoroval námietku zaujatosti Dr. Klimenta podanú sťažovateľom ako stranou trestného konania, v dôsledku čoho o tejto námietke nebolo doteraz vôbec rozhodnuté, ale aj napriek tomu bolo vydané uznesenie, ktorým najvyšší súd rozhodol o sťažnosti prokurátora.

24. Dr. Kliment v námietke vlastnej zaujatosti z 3. júla 2020 napriek vážne mienenému úkonu v trestnom konaní tvrdí, že vlastne zaujatý nie je a že námietku podáva z akejsi opatrnosti preto, aby o nej rozhodoval iný senát najvyššieho súdu. V opačnom prípade totiž by o námietke sťažovateľa musel konať a rozhodovať aj sám namietaný Dr. Kliment.

25. V uvedenej súvislosti treba poukázať na ustanovenie § 32 ods. 3, 4 a 5 písm. d) Trestného poriadku.

26. Protiústavnosť konania najvyššieho súdu je popri dosiaľ uvedenom daná navyše aj tým, že sťažovateľovi bolo odňaté jeho zákonné právo podať sťažnosť proti uzneseniu

senátu vedeného Dr. Klimentom, ktorým by sa tento vysporiadal s námietkou zaujatosti vznesenej sťažovateľom proti Dr. Klimentovi. V tejto súvislosti poukazuje sťažovateľ na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 111/2018 z 23. mája 2018, podľa ktorého „*Pokiaľ obvinený v námietke zaujatosti uvádza okolnosti znamenajúce protizákonný, resp. svojvoľný postup sudcu v konaní (napríklad vyjadrenie sudcovho názoru o vine obžalovaného), treba takúto námietku zaujatosti považovať za spôsobilú námietku v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku, o dôvodnosti, či nedôvodnosti ktorej sa preto musí zákonom predpísaným spôsobom konať a rozhodnúť.*“. Ďalej kladie sťažovateľ dôraz aj na ďalší nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 216/2012 z 27. marca 2013. Poukazuje tiež nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 74/06, podľa ktorého už samotná skutočnosť, že sa všeobecný súd nijako nevysporiadal s námietkou účastníka konania, ktorá má súčasne vzťah k prejednávanej veci, zásadne zakladá protiústavnosť dotknutého rozhodnutia. Za významné považuje aj stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 15/06 z 24. mája 2006, podľa ktorého rozhodnutiu vo veci samej musí predchádzať definitívne vyriešenie otázky vylúčenia namietaného sudcu, resp. sudcov senátu, ktorý je vo veci povolaný na také rozhodnutie. Je totiž neodňateľným právom obžalovaného, aby o obžalobe rozhodol samosudca alebo senát v predpísanom zložení sudcov, u ktorých nie sú žiadne pochybnosti o ich zaujatosti. Takýto právny stav deklarujúci nevylúčenie sudcu z vykonávania úkonov trestného konania nastáva až okamihom rozhodnutia nadriadeného súdu o podanom opravnom prostriedku proti uzneseniu súdu, ktorý rozhodol v prvom stupni o vznesenej námietke zaujatosti. Rozhodnutie nadriadeného súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť oprávnenej osoby proti uzneseniu súdu prvého stupňa o nevylúčení sudcov z vykonávania úkonov trestného konania, nemôže spätne konvalidovať chybný procesný postup spočívajúci vo vydaní rozhodnutia vo veci samej, a preto zistenie tohto pochybenia v odvolacom konaní je dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku v prípade, ak súd prvého stupňa vo veci meritórne rozhodol v situácii, keď ešte nebolo právoplatne rozhodnuté o námietke zaujatosti vznesenej procesnou stranou. Napokon v doplneniach ústavnej sťažnosti sťažovateľ osobitne vyzdvihuje nový nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 90/2020 z 23. júna 2020, ako aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Lavents proti Lotyšsku z 28. novembra 2002, a to pre ich vecnú a právnu obdobnosť s jeho právnu vecou.

27. Zo sťažnosti vyplýva, že po podaní námietky zaujatosti zo strany sťažovateľa na Dr. Klimenta mal senát vedený Dr. Klimentom rozhodovať najskôr podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku s tým, že proti jeho uzneseniu by mal sťažovateľ podľa § 32 ods. 4 Trestného poriadku právo podať sťažnosť a do rozhodnutia iného senátu najvyššieho súdu o sťažnosti sa nemal vykonať úkon trestného konania (senát vedený Dr. Klimentom do rozhodnutia iného senátu najvyššieho súdu o námietke zaujatosti Dr. Klimenta nemal rozhodovať o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa).

28. Vzhľadom na namietané hrubé a flagrantné protiústavné konanie najvyššieho súdu prichádzajú do úvahy aj právne závery vyplývajúce z nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 157/07 z 23. októbra 2007 vo veci [REDAKOVANÉ], podľa ktorých mal byť sťažovateľ [REDAKOVANÉ] najvyšším súdom na základe príkazu ústavného súdu bezodkladne prepustený z väzby. Z tohto dôvodu sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu bezodkladne ho prepustiť z väzby, a to v dôsledku hrubého a flagrantného porušenia jeho práv nekonaním a nerozhodovaním o jeho námietke zaujatosti voči Dr. Klimentovi.

29. O námietke zaujatosti podanej sťažovateľom Dr. Kliment ako predseda senátu nenechal v rozpore so zákonom rozhodnúť senát, ale namiesto toho sám oznámil svoju zaujatosť tak, aby o nej rozhodol iný senát najvyššieho súdu. Vyplýva to priamo z uznesenia iného senátu najvyššieho súdu sp. zn. 4 Ndt 18/2020 zo 7. júla 2020, v ktorom sa uvádza, že Dr. Kliment námietku zaujatosti oznámil z opatrnosti aj preto, aby o nej rozhodol iný senát najvyššieho súdu, lebo v opačnom prípade by o námietke musel konať a rozhodnúť aj samotný namietaný Dr. Kliment, ktorý tvrdenia sťažovateľa prezentované jeho obhajcom považuje za difamujúce a účelové špekulácie povytŕhované z kontextu vecí, ktorých jediným cieľom je dosiahnuť vylúčenie Dr. Klimenta, teda sudcu, ktorého nemožno ovplyvniť.

30. Z uvedeného je zrejmé, že Dr. Kliment zvoleným postupom obišiel ustanovenia Trestného poriadku účelovo tak, aby o jeho zaujatosti nerozhodoval jeho senát a aby sa nemuselo vyhotoviť uznesenie, proti ktorému by mal sťažovateľ právo podať sťažnosť.

Sťažovateľ tým bol ukrátený na práve podať opravný prostriedok proti prípadnému uzneseniu senátu Dr. Klimenta o nevyhlásení Dr. Klimenta. Nie je možné postupovať tak, aby namiesto rozhodnutia o námietke sťažovateľa sa rozhodovalo o námietke zaujatosti uplatnenej Dr. Klimentom voči vlastnej osobe, a to vo forme polemiky s dôvodmi uvedenými v námietke zaujatosti podanej sťažovateľom.

31. Skutočnosť, že o námietke zaujatosti podanej sťažovateľom a doručenej do podateľne najvyššieho súdu 2. júla 2020 doteraz nebolo rozhodnuté [rozumej do dňa vyhotovenia ústavnej sťažnosti (t. j. do 10. augusta 2020, pozn.)], znamená, že márne uplynulo 40 kalendárnych dní bez rozhodnutia o podanej námietke. Takýto postup je porušením povinnosti konať a rozhodovať o väzbe urýchlene. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na viaceré rozhodnutia ústavného súdu a ESLP.

32. Konanie o ďalšom trvaní väzby považuje sťažovateľ za pomalé aj z dôvodu, že najvyšší súd svoje uznesenie zo 14. júla 2020 nedoručoval sám, ale (nevedno, z akého dôvodu) ho odoslal špecializovanému súdu, čím zbytočne predĺžil konanie a uznesenie najvyššieho súdu bolo napokon sťažovateľovi, jeho obhajcovi a jeho manželke doručené 22. júla 2020.

33. Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti prokurátora za 14 dní (keď 1. júla 2020 mu vec napadla a 14. júla 2020 bola vec rozhodnutá). Stalo sa tak bez rozhodnutia o podanej námietke zaujatosti sťažovateľa proti Dr. Klimentovi.

34. Od vydania uznesenia najvyššieho súdu (14. júla 2020) do jeho doručenia (22. júla 2020) uplynulo až 8 dní, za čo je zodpovedný de iure najvyšší súd. Došlo tým k porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, čl. 8 ods. 1 listiny a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

35. Tým, že najvyšší súd de iure stále nerozhodol o námietke zaujatosti podanej sťažovateľom a vydal uznesenie vyhovujúce sťažnosti prokurátora bez rozhodnutia o tejto námietke, je dané, že najvyšší súd je stále v omeškaní s rozhodnutím o celom návrhu sťažovateľa na prepustenie z väzby, a to v rozpore s ustálenou judikatúrou ústavného súdu a ESLP.

36. Najvyšší súd sprístupnil uznesenie sp. zn. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 obsahujúce podstatné informácie z predmetného trestného konania Denníku N. Článok Denníka N, ktorého obsah je založený na obsahu sprístupneného uznesenia najvyššieho súdu, bol uverejnený na webovom sídle novín Denník N 19. júla 2020, hoci písomné vyhotovenie uznesenia najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené až 22. júla 2020. Pritom Denník N 19. júla 2020 v článku s názvom „*Najvyšší súd o Búrke a sudcovi [REDACTED]: Takíto vybavovači v talároch musia skončiť*“ uvádza dôležité informácie z trestného konania, v ktorom vystupuje sťažovateľ v postavení obvineného.

37. Vzhľadom na to, že sa trestné konanie nachádza v štádiu prípravného konania, ktoré je neverejné, je sťažovateľ toho názoru, že sprístupnením uznesenia najvyššieho súdu a poskytnutím informácií z trestného konania médiám (verejnosti) skôr, ako bolo uznesenie najvyššieho súdu doručené, sa najvyšší súd dopustil porušenia práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Toto konanie najvyššieho súdu je hrubým porušením práv sťažovateľa nachádzajúceho sa t. č. vo väzbe a komunikujúceho výlučne so svojím obhajcom aj z toho pohľadu, že ide o ústavnoprávne neakceptovateľné porušenie práva sťažovateľa na spravodlivý proces, na súdnu ochranu a na obhajobu (v materiálnom slova zmysle) tým, že verejnosť prostredníctvom novinárov (Denníka N) dostane prístup k súdnemu uzneseniu skôr, ako bolo toto doručené samotnému sťažovateľovi.

38. Ak najvyšší súd v uznesení zo 14. júla 2020 tvrdí, že existuje dôvod tzv. kolúznej väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, a zároveň sám poskytne novinám (verejnosti) údaje a podstatné informácie zo svojho uznesenia (vrátane celého odôvodnenia), potom sa de iure dopúšťa marenia účelu trestného konania, porušenia práva sťažovateľa na spravodlivý proces, na súdnu ochranu a na obhajobu.

39. Zároveň najvyšší súd v uznesení uvádza, že sťažovateľ tesne pred vzatím do väzby previedol rodinný dom na svoju manželku, čo nezodpovedá skutočnosti, pretože nie sťažovateľ, ale jeho syn ([REDACTED] mladší) previedol nehnuteľnosť na svoju matku (teda na manželku sťažovateľa). Pritom nepravdivosť tvrdenia si mohol

najvyšší súd zistiť, no neurobil tak. Tento nepravdivý argument použil najvyšší súd pri odôvodnení trvania dôvodov väzby sťažovateľa. Konaním najvyššieho súdu sa táto lživá a zlomyseľná informácia dostala na verejnosť, čím najvyšší súd sám marí priebeh vyšetrovania a šíri nepravdivé a klamlivé informácie na úkor a ťarchu sťažovateľa, ktorý je vo väzbe a nemá sa ako právne brániť.

C. K neexistencii dôvodov väzby sťažovateľa

40. Sťažovateľ je presvedčený, že dôvody väzby u neho neexistovali a neexistujú ani teraz. Ak aj bol v predchádzajúcom období urobený záver o ich existencii, medzičasom natoľko zoslabli, že už nimi ďalšie trvanie väzby nemožno ospravedlňovať. Absentujú tak materiálne, ako aj formálne predpoklady ďalšieho trvania väzby, s čím sa uznesenie najvyššieho súdu nevysporiada riadnym a presvedčivým spôsobom. Namiesto toho sa venuje skutkom, pre ktoré nie je t. č. vznesené proti sťažovateľovi obvinenie, ale aj špekulatívnym hypotézam o budúcom možnom sprísnení trestnej sadzby z prečinu na zločin, čo je ústavne neakceptovateľné a hrubo nezákonné.

41. Špecializovaný súd správne konštatoval, že dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku už nie je daný, keďže sťažovateľ medzitým prestal byť sudcom tým, že sa tejto funkcie vzdal k 31. marcu 2020, a preto dôvodná obava z pokračovania v páchaní trestnej činnosti je prekonaná. Nemožno sa v tejto súvislosti stotožniť s argumentáciou najvyššieho súdu, podľa ktorej hrozba z pokračovania v údajnej trestnej činnosti naďalej existuje, keďže sťažovateľ je obvinený z podplácania, a nie z prijímania úplatkov, pričom vzhľadom na jeho väzby v justícii by mohol takúto činnosť vykonávať aj ako nesudca. Toto tvrdenie najvyššieho súdu je nelogické, nemá oporu v dokazovaní a je len nepodloženou domnienkou. Existencia dôvodnej obavy z pokračovania v trestnej činnosti je úplne minimalizovaná, resp. neexistuje, obzvlášť za situácie, keď uznesením špecializovaného súdu boli sťažovateľovi uložené primerané povinnosti a obmedzenia podľa § 82 ods. 1 písm. a), c) a h) Trestného poriadku.

42. V súvislosti s kolúznou väzbou aj špecializovaný súd uvádza, že existencia obavy z kolúzie je minimalizovaná, keďže sa už vykonala väčšina potrebných úkonov. Podľa

názoru sťažovateľa skutočnosť, že svedok – kajúcnik Dr. S. [REDACTED] ešte nebol vypočutý po vznesení obvinenia, nemôže ísť na ťarchu sťažovateľa, keď orgány činné v trestnom konaní neboli schopné do času konečného rozhodovania o väzbe vykonať všetky úkony trestného konania tak, aby boli potrebné dôkazy procesne zadokumentované, a odstrániť tak prípadnú existenciu dôvodu kolúznei väzby. Tvrdenie najvyššieho súdu, podľa ktorého ťažisko vykonávania dokazovania sa odohráva v súdnom štádiu (nie v prípravnom konaní), nemôže byť ospravedlnením existencie dôvodov väzby. Podľa tejto úvahy by v zásade platilo pravidlo, že dôvody väzby trvajú zásadne vždy, a to až do okamihu vykonania dokazovania na hlavnom pojednávaní. Je tiež málo pravdepodobné, že by „korunný svedok“ Dr. S. [REDACTED] menil svoju výpoveď oproti prípravnému konaniu po vydaní uznesenia o vznesení obvinenia. V tejto súvislosti sťažovateľ zdôrazňuje, že po vznesení obvinenia sa v rozhodujúcej miere otvára priestor na dokazovanie v prípravnom konaní, v dôsledku čoho sa dôvodnosť vzneseného obvinenia postupne odкрýva (buď sa potvrdzuje, alebo vyvracia). Treba brať zreteľ na doktrínu tzv. zosilnených dôvodov, ktorej podstata spočíva v požiadavke na nevyhnutnosť existencie zosilnených dôvodov trvania väzby, bez ktorých nie je možné aprobovať pokračovanie obmedzenia osobnej slobody, aj keď v čase uvalenia väzby postačovalo odôvodnené podozrenie zo spáchania trestného činu obvineným. Inými slovami, trvanie podozrenia je podmienkou sine qua non pre zákonnosť pokračovania väzby, ale po určitej dobe samo osebe už nepostačuje. Uznesenie najvyššieho súdu je v príkrom rozpore s touto zásadou. Z dosiaľ vykonaného dokazovania možno vyvodit', že podozrenie z pravdivosti obvinení proti sťažovateľovi sa neprehlbuje. Okrem Dr. S. [REDACTED] žiaden iný svedok obvinenia nepodoprel. Celá údajná dôvodnosť podozrení sa zakladá na výpovedi jediného nedôveryhodného svedka – kajúcnika Dr. S. [REDACTED]. Ďalej sťažovateľ poukazuje na tie pasáže uznesenia najvyššieho súdu, ktoré sa opierajú o údajné „chodbové reči“.

43. Ďalej sťažovateľ poukazuje na to, že sa sám dobrovoľne vzdal funkcie sudcu, na čo by sa malo pri rozhodovaní o väzbe ako na podstatný dôvod prihliadať, a to aj v spojení s peňažnou zárukou manželky sťažovateľa, zárukou dôveryhodnej osoby Dr. [REDACTED] a elektronickým monitorovaním sťažovateľa.

48. Osobitne k prevzatiu záruky Dr. [REDACTED] najvyšší súd uvádza, že táto nespĺňa podmienku dôveryhodnosti osoby, ktorá ju ponúka. Pritom akceptuje odborné a „možno aj“ ľudské kvality Dr. [REDACTED], ktorý je dlhoročným sudcom a zastáva celý rad ďalších funkcií, avšak podľa názoru najvyššieho súdu nie je schopný priaznivo ovplyvňovať správanie sťažovateľa. Toto tvrdenie založil najvyšší súd na editorskej činnosti Dr. [REDACTED] na právnom portáli www.pravnelisty.sk, v rámci ktorej sa mal nepriaznivo vyjadrovať k postupu orgánov činných v trestnom konaní v rámci trestného konania, v ktorom je sťažovateľ obvinený (mediálne označovaného aj ako akcia „Búrka“), a teda tento jeho postoj ho má vopred vylučovať z ďalšej spolupráce s orgánmi činnými v trestnom konaní ako s osobou dôveryhodnou. Aj tu sa prejavuje už uvedený dôvod zaujatosti Dr. Klimenta a s tým súvisiaci nezákonný postup a uznesenie najvyššieho súdu. Dôvod zaujatosti Dr. Klimenta vo vzťahu k osobe Dr. [REDACTED] pramení práve z editorskej činnosti Dr. [REDACTED], pričom najvyšší súd ako dôvod nedôveryhodnosti jeho osoby uvádza práve editorskú činnosť. Dr. [REDACTED] je spôsobilý prevziať záruku za ďalšie správanie sťažovateľa, keďže sťažovateľ pozná 20 rokov, sú susedia a vie byť so sťažovateľom v osobnom kontakte každý deň.

49. V súvislosti s neprijatím peňažnej záruky od manželky sťažovateľa najvyšší súd iba stroho poukázal na „vyššie uvedené skutočnosti“, čo nezodpovedá požiadavke na náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu.

50. Čo sa týka možnosti uloženia primeraných povinností a obmedzení po prepustení z väzby, najvyšší súd nesúhlas s uznesením špecializovaného súdu opätovne neodôvodňuje, čo je v príkrom rozpore s judikatúrou ústavného súdu a ESĽP, na ktorú sťažovateľ poukazuje.

51. Vzhľadom na skutočnosť, že ku dňu podania ústavnej sťažnosti je sťažovateľ stále vo väzbe, a s poukazom na všetky namietané ústavne nekonformné konania najvyššieho súdu považuje sťažovateľ za primerané priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 10 000 €, eventuálne vo výške podľa úvahy ústavného súdu.

52. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Najvyšší súd Slovenskej republiky, svojím uznesením sp. zn. 5 Tost 28/2020 zo dňa 14.07.2020 ako aj iným svojím zásahom v súvislosti so svojím uznesením sp. zn. 5Tost/28/2020 zo dňa 14.07.2020 spočívajúcim v nerozhodnutí o námietke zaujatosti podanej sťažovateľom voči JUDr. Klimentovi ako členovi senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Tost/28/2020 porušil základné práva a slobody sťažovateľa a to základné práva a slobody podľa čl. 17 ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl. 17 ods. 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a podľa čl. 8 ods. 1, čl. 8 ods. 2, čl. 8 ods. 5, čl. 36 ods. 1, čl. 38 ods. 1, čl. 38 ods. 2, čl. 40 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 5 ods. 3, čl. 5 ods. 4, čl. 6 ods. 1, čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

II. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 28/2020 zo dňa 14.07.2020 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a rozhodnutie.

III. Prikazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 28/2020, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažovateľa... bezodkladne prepustil z väzby na slobodu.

IV. Sťažovateľovi priznáva voči porušovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 10.000,- EUR, (eventuálne vo výške podľa úvahy Ústavného súdu Slovenskej republiky), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný uhradiť sťažovateľovi, a to na bankový účet sťažovateľa, a to do dvoch mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu.

V. Sťažovateľovi priznáva voči porušovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 900,58 EUR, ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný uhradiť na bankový účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do dvoch mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Vyjadrenia najvyššieho súdu a replika sťažovateľa

53. Z prípisu predsedu najvyššieho súdu č. KP 3/2020-494 z 22. októbra 2020 doručeného ústavnému súdu 28. októbra 2020 označeného ako „Vec: [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] – vyjadrenie k ústavnej sťažnosti“ vyplýva, že v prílohe pripája vyjadrenie

riadiaceho predsedu senátu 5T Dr. Klimenta k ústavnej sťažnosti aj s prílohami. Zároveň uvádza, že nesúhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

54. Z vyjadrenia Dr. Klimenta z 22. októbra 2020 doručeného predsedovi najvyššieho súdu toho istého dňa vyplývajú nasledovné tvrdenia.

55. K tvrdeniu sťažovateľa, podľa ktorého o ním podanej námietke zaujatosti z 2. júla 2020 najvyšší súd v rozpore s ustanovením § 32 ods. 3 Trestného poriadku nerozhodol, treba uviesť, že o všetkých okolnostiach, ktoré sťažovateľa viedli k presvedčeniu, že Dr. Kliment mal byť z rozhodovania vo veci vylúčený, konal a rozhodol iný senát najvyššieho súdu. Dr. Kliment všetky sťažovateľom namietané okolnosti jeho zaujatosti premietol do oznámenej vlastnej námietky zaujatosti z 3. júla 2020, o ktorej najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Ndt 18/2020 zo 7. júla 2020 rozhodol tak, že námietky nezakladajú dôvody vylúčenia Dr. Klimenta z konania a rozhodovania vo veci. Je naozaj pravdou, že o námietke vznesenej stranou konania má podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku rozhodovať orgán, ktorého sa takéto dôvody týkajú [a následne podľa § 32 ods. 5 písm. d) a § 190 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku iný senát nadriadeného súdu], kým o námietke oznámenej sudcom rozhodne podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku nadriadený súd. Na druhej strane, rozhodovanie o zaujatosti oznámenej sudcom má prednosť pred (obsahovo) totožnou námietkou zaujatosti vznesenou stranou konania. I keď totiž zákonodarca umožňuje istú „dvojkoľajnosť“ v režime rozhodovania o oznámených (vznášaných) námietkach zaujatosti, v prípade, že z tých istých dôvodov oznámi svoju zaujatosť tak sudca, ako aj strana konania, súd prednostne (a výlučne) rozhodne o námietke oznámenej sudcom. Vychádza sa totiž z predpokladu, že ak sudca oznámi svoju zaujatosť, potom vníma existenciu takých objektívnych, resp. subjektívnych skutočností, ktoré by mohli vzbudiť obavu, že by vo veci nemusel konať nezávisle a nestranne, z ktorého dôvodu by bolo nadbytočné (ba aj vyslovene nevhodné), aby o námietke strany konania aj sám rozhodoval. I keď v posudzovanom prípade bol Dr. Kliment toho právneho názoru, že sťažovateľom prezentované skutočnosti nezakladajú dôvody na postup podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, z právnej opatrnosti (majúc tiež na zreteli prednostné a urýchlené vybavovanie väzobných vecí podľa § 2 ods. 6 Trestného poriadku), rešpektujúc pritom základné povinnosti sudcu, sťažovateľom uvádzané skutočnosti aj sám formálne oznámil v námietke

z 3. júla 2020. Takýto postup (o námietke strany sa už osobitne nerozhoduje, keďže ňou vznášané skutočnosti už boli predmetom rozhodovania na podklade námietky oznámenej sudcom) pritom plne zodpovedá doterajšej praxi najvyššieho súdu (pozri uznesenia sp. zn. 5 Ndt 22/2019 z 3. septembra 2019, sp. zn. 4 Ndt 6/2020 zo 4. marca 2020, sp. zn. 4 Ndt 12/2020 z 28. apríla 2020 a iné). Naopak, postup, ktorého sa domáha sťažovateľ (podľa ktorého je potrebné osobitne rozhodovať aj o jeho námietke), je nielenže v rozpore so zákonom, ale z ústavnoprávneho hľadiska je absolútne neudržateľný. Z ustanovenia § 32 ods. 6 Trestného poriadku plynie, že o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, sa nekoná. Ak by teda senát 5T (a následne, po podaní sťažnosti iný senát najvyššieho súdu) po vydaní uznesenia sp. zn. 4 Ndt 18/2020 zo 7. júla 2020 konal o námietke sťažovateľa, potom by celkom evidentne konal o tých istých dôvodoch, o ktorých už raz bolo rozhodnuté. Bez ohľadu na to, takýto postup odporuje aj základným princípom materiálneho právneho štátu. Nie je predsa možné, aby o tej istej otázke (o tých istých dôvodoch vylúčenia Dr. Klimenta z konania a rozhodovania vo veci) rozhodovali dva rozdielne senáty, ktoré by pritom (celkom prirodzene) mohli dospieť k dvom odlišným záverom. S takouto situáciou (keď jeden senát rozhodne o tom, že sťažovateľom uplatnené námietky vzbudzujú objektívne pochybnosti o nezaujatosti Dr. Klimenta a iný senát by zas rozhodol, že identické námietky uvedené vo vyjadrení Dr. Klimenta nie sú spôsobilé privodiť pochybnosti o jeho nezaujatosti) nepočíta ani Trestný poriadok, a preto by ju ani nebolo možné odstrániť. Vzhľadom na uvedené je Dr. Kliment jednoznačne toho názoru, že postupoval správne, keď o námietke zaujatosti sťažovateľa z 2. júla 2020 nekonal.

56. V ďalšom sa Dr. Kliment zaoberá konkrétnymi skutočnosťami, ktoré mali vzbudiť pochybnosti o jeho rozhodovaní „sine ira et studio“. V tomto smere odkazuje na odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Ndt 18/2020 zo 7. júla 2020, v ktorom je zrozumiteľne vysvetlené, z akých dôvodov neboli skutočnosti uvádzané sťažovateľom spôsobilé vylúčiť Dr. Klimenta z vykonávania úkonov trestného konania. V tejto súvislosti Dr. Kliment upozorňuje, že označené uznesenie nie je predmetom ústavnej sťažnosti, sťažovateľ s ním nijako nepolemizuje ani závery v ňom obsiahnuté nijako nespochybňuje.

Následne Dr. Kliment opakuje svoje stanoviská uvedené v jeho podaní z 3. júla 2020 (pozri body 81 až 86).

57. V súvislosti s namietanými priet'ahmi v konaní Dr. Kliment uvádza, že pri rozhodovaní o tom, či súd konal vo väzobnej veci plynulo a bez zbytočných priet'ahov, treba vždy brať do úvahy celý priebeh konania (na oboch stupňoch) a nemožno izolovane (bez zreteľa na ostatné fázy rozhodovacieho procesu) posudzovať len niektorú jeho časť. Je preto a priori nesprávne tvrdiť, že v konaní muselo dôjsť k priet'ahom už len preto, že samotné doručovanie (inak už právoplatného) napadnutého uznesenia malo trvať neprimerane dlho. K podaniu žiadosti s'ťažovateľa došlo 4. júna 2020. Žiadosť preskúmala prokurátorka a spolu so svojim nesúhlasným stanoviskom ju 10. júna 2020 predložila na rozhodnutie špecializovanému súdu. Ten o žiadosti rozhodol po výsluchu s'ťažovateľa a Dr. [REDAKOVANÉ] (ako osoby ponúkajúcej záruku) 16. júna 2020. Na základe s'ťažnosti prokurátorky 25. júna 2020 bol spisový materiál predložený najvyššiemu súdu, ktorý ho 30. júna 2020 vrátil ako predčasne predložený. Opätovne bol spisový materiál najvyššiemu súdu predložený 1. júla 2020. V dňoch 2. a 3. júla 2020 boli proti členom konajúceho senátu oznámené, resp. vznesené námietky zaujatosti (Dr. Klimenta, Dr. Štífta a s'ťažovateľa), o ktorých 7. júla 2020 rozhodol senát 4T najvyššieho súdu spôsobom už uvedeným. Dňa 14. júla 2020 o podanej s'ťažnosti rozhodol senát, ktorému predsedal Dr. Kliment s tým, že už 15. júla 2020 bolo uznesenie vyhotovené a (podľa tvrdenia s'ťažovateľa) 19. júla 2020 malo byť spolu so spisovým materiálom vrátené špecializovanému súdu, ktorý ho s'ťažovateľovi a jeho obhajcovi doručil 22. júla 2020. S prihliadnutím na to, že o žiadosti s'ťažovateľa sa rozhodovalo tak na špecializovanom, ako aj na najvyššom súde, pričom pri rozhodovaní bolo treba osobitne preskúmať pomery s'ťažovateľa z pohľadu ustanovenia § 82 ods. 4 Trestného poriadku, vypočítať Dr. [REDAKOVANÉ] a rozhodnúť o vznesených námietkach zaujatosti, nemožno považovať rozhodovanie v posudzovanej veci, ktoré od podania žiadosti po doručenie uznesenia najvyššieho súdu trvalo 48 dní, za neprimerane dlhé. Pokiaľ s'ťažovateľ najvyššiemu súdu vytýka, že mal svoje uznesenie doručovať samostatne, v tomto smere treba poukázať na čl. 11 ods. 4 Registratúrneho poriadku a registratúrneho plánu najvyššieho súdu z 11. júla 2008 v spojení s § 146 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom

poriadku pre okresne sudy, krajske sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov, podľa ktorých rozhodnutia súdu druhého stupňa v trestnom konaní doručuje súd prvého stupňa.

58. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že došlo k predčasnému sprístupneniu uznesenia najvyššieho súdu médiám, treba uviesť, že bez ohľadu na to, že medzi údajným neoprávneným sprístupnením uznesenia a porušením sťažovateľom označených práv neexistuje žiadna príčinná súvislosť, v zmysle § 3 ods. 1 a § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“), ako aj § 82a ods. 5 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“) bolo povinnosťou najvyššieho súdu predmetné uznesenie na základe žiadosti sprístupniť. To, že sa tak stalo ešte predtým, ako bolo uznesenie doručené stranám konania, nemožno síce považovať za vhodné, ale žiaľ, plne zodpovedajúce zákonnej úprave, ktorá v súvislosti s právnym režimom takýchto žiadostí (a teda aj s lehotami na poskytnutie informácií) odkazuje na zákon č. 211/2000 Z. z. Inými slovami, ak z ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. plynie povinnosť najvyššieho súdu sprístupniť uznesenie bez zbytočného odkladu najneskôr do ôsmich pracovných dní, potom nemožno vyčkávať na doručenie uznesenia stranám konania. Uvedené platí obzvlášť za situácie, ak doručenie uznesenia uskutočňuje prvostupňový súd, no povinnou osobou, ktorá žiadosť vybavuje (a je tak viazaná zákonnými lehotami), je druhostupňový súd.

59. K námietkam sťažovateľa týkajúcim sa nesprávneho zistenia skutkového stavu sa Dr. Kliment kvôli absencii spisového materiálu nedokáže bližšie vyjadriť. Platí ale, že ústavný súd nie je súdom skutkovým a jeho úlohou nie je preskúmať súlad spisového materiálu so skutkovými závermi všeobecných súdov. Navyše okolnosť, či to bol sťažovateľ alebo jeho syn, kto niekoľko týždňov pred zadržaním sťažovateľa previedol rodinný dom na inú osobu, nie je z pohľadu ďalších okolností relevantná. Existencia dôvodov kolúznej väzby je manifestovaná charakterom stíhanej trestnej činnosti, sťažovateľovými kontaktmi na Dr. [REDACTED], ktorý má mať významný vplyv v justícii, informáciami o operatívnom

rozpracovaní Dr. [REDACTED], ako aj neskoršou komunikáciou s Dr. S [REDACTED] a Mgr. [REDACTED].

60. V otázke existencie väzobných dôvodov je Dr. Kliment toho názoru, že sťažovateľ neformuloval skoro žiadne konkrétne skutočnosti, ktorými by so závermi najvyššieho súdu polemizoval. Prevažná časť jeho ústavnej sťažnosti sa obmedzila na všeobecné, bezobsažné a rozvláčne tvrdenia o absencii formálnych a materiálnych predpokladov väzby, o tom, že závery najvyššieho súdu sú nelogické, nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sú v príkrom rozpore s judikatúrou súdov a podobne. Pokiaľ ide o tú (aspoň o trochu konkrétnejšiu) výhradu sťažovateľa, podľa ktorej sa súd stal pomocníkom prokurátora, keď „fantazíroval“ o budúcej možnej právnej kvalifikácii, treba uviesť, že úloha sudcu pre prípravné konanie (sťažnostného súdu) je značne odlišná v porovnaní s úlohou súdu, ktorý v postavení nezávislého arbitra rozhoduje spor medzi obžalobou a obhajobou. Keďže úlohou súdu v predsúdnom konaní je v zmysle § 2 ods. 3 Trestného poriadku rozhodovať o najzávažnejších zásahoch do základných práv a slobôd, bolo povinnosťou Dr. Klimenta upozorniť na tie okolnosti, ktoré predznamenávajú správne (v danom prípade prísnejšie) právne posúdenie skutku. Pritom to, že zrejme naozaj nešlo len o „fantazírovanie“, potvrdzuje aj následný postup orgánov činných v trestnom konaní, ktoré po príslušnej úprave skutku prekvalifikovali konanie sťažovateľa z prečinu podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. b) na zločin podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona. Len zo skutočnosti, že ťažisko dokazovania sa uskutočňuje na hlavnom pojednávaní nemožno, samozrejme, vyvodiť, že by dôvody tzv. kolúznej väzby nemohli v prípravnom konaní odpadnúť. Neplatí ale ani opačná téza, teda že by tieto dôvody mali (automaticky) odpadnúť ihneď po vykonaní výsluchov najdôležitejších svedkov v prípravnom konaní. Samotná okolnosť, že sa sťažovateľ vzdal funkcie sudcu, nie je vzhľadom na charakter údajne páchanej trestnej činnosti spôsobilá rozptýliť pochybnosti z pokračovania v trestnej činnosti.

61. K otázke nahradenia väzby sťažovateľa miernejšími prostriedkami treba uviesť, že v uznesení najvyššieho súdu je obsiahlo vysvetlené, aké skutočnosti vzťahujúce sa na osobu Dr. [REDACTED] viedli k záveru o jeho nedôveryhodnosti. K týmto okolnostiam sa sťažovateľ ani len náznakom nevyjadril a bez ďalšieho uzavrel, že takýmto postupom sa len prejavila zaujatosť Dr. Klimenta. Rovnako, čo sa týka ponuky peňažnej záruky Dr.

██████████, v uznesení je vysvetlený spoločenský dosah, ako aj rozsah sťažovateľom údajne páchanej trestnej činnosti. Odkazuje sa aj na závažnosť zistených väzobných dôvodov a na predpokladané sprísnenie právneho posúdenia skutku. Tie isté argumenty sa týkajú aj nahradenia väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka.

62. Na podklade už uvedených skutočností je Dr. Kliment toho názoru, že ústavná sťažnosť je nedôvodná a navrhuje jej v celom rozsahu nevyhovieť. Len kvôli úplnosti poznamenáva, že i keby ústavný súd dospel k záveru, že niektoré zo sťažovateľom uvedených základných práv a slobôd boli porušené (čo však nepripúšťa), toto vzhľadom na intenzitu prípadne zisteného porušenia nemôže viesť k ústavne súladnému príkazu na prepustenie sťažovateľa z väzby. V tomto kontexte treba zdôrazniť, že o väzbe sťažovateľa bolo medzičasom (8. októbra 2020) rozhodované opätovne, a to tak, že iný senát najvyššieho súdu z identických väzobných dôvodov predĺžil lehotu trvania väzby sťažovateľa do 11. marca 2021, jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietol, neprijal ponúkané záruky dôveryhodných osôb, či peňažnú záruku a nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka. Podľa názoru Dr. Klimenta skutočným cieľom predmetnej ústavnej sťažnosti je vylúčiť ho pro futuro z konania a rozhodovania v tejto veci. Nesvedčí o tom len celkový kontext ústavnej sťažnosti a neobvykle osobne ladené výhrady sťažovateľa (hoci napadnuté uznesenie prijal senát kolektívnym hlasovaním), ale tiež jeho podnety na začatie disciplinárneho stíhania voči Dr. Klimentovi z 20. augusta 2020 a 24. septembra 2020 adresované predsedovi najvyššieho súdu a sudcovskej rade najvyššieho súdu. Preto nesúhlasí s upustením od pojednávania vo veci a trvá na tom, aby ústavný súd konal na verejnom ústnom pojednávaní, na ktorom sa hodlá zúčastniť.

63. Z ďalšieho vyjadrenia predsedu najvyššieho súdu č. KP 3/2020-494 zo 6. novembra 2020 doručeného ústavnému súdu 12. novembra 2020 vyplýva, že v prílohe pripája ďalšie vyjadrenie riadiaceho predsedu senátu 5T Dr. Klimenta k doplneniam ústavnej sťažnosti.

64. Z vyjadrenia Dr. Klimenta zo 6. novembra 2020 doručeného predsedovi najvyššieho súdu 5. novembra 2020 (niektorý z uvedených dátumov je zrejme mylný, pozn.) vyplýva, že nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 90/2020 z 23. júna 2020, na ktorý

sťažovateľ poukazuje v doplnení ústavnej sťažnosti z 23. júna 2020, vychádza z úplne iného skutkového stavu, o ktorý v prípade sťažovateľa nešlo. Z rozhodnutia ESLP Lavents proti Lotyšsku, na ktoré sťažovateľ poukazuje v doplnení ústavnej sťažnosti z 8. septembra 2020, možno vyvodiť, že tento judikát sa nedá aplikovať na teraz prerokovávaný prípad. Dr. Kliment sa v žiadnom médiu nikdy nevyjadril tak, že by obvinení boli vinní alebo že by mali byť vzatí do väzby. Vzhľadom na uvedené Dr. Kliment i naďalej zotrváva na názore, že ústavná sťažnosť nie je dôvodná a navrhuje jej nevyhovieť.

65. Z repliky právneho zástupcu sťažovateľa zo 4. novembra 2020 doručeného ústavnému súdu elektronicky 6. novembra 2020, ktorou reaguje na vyjadrenie predsedu najvyššieho súdu, resp. Dr. Klimenta z 22. októbra 2020, vyplýva predovšetkým, že sťažovateľ súhlasí s upustením od ústneho pojednávania a s prejednaním a rozhodnutím veci bez jeho osobnej prítomnosti a osobnej prítomnosti jeho právneho zástupcu. Požiadavku najvyššieho súdu na konanie ústneho pojednávania považuje za nedôvodnú s poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 38/2018 z 19. novembra 2019 s tým, že v danej veci nie je potrebné nariaďovať ústne pojednávanie, ako to bezdôvodne navrhuje najvyšší súd. V ďalšom stručne reaguje na obsah vyjadrenia z 22. októbra 2020, keďže podstata jeho argumentácie je zhrnutá v ústavnej sťažnosti a jadro tejto argumentácie znova opakuje, resp. zdôrazňuje.

III.

Skutkový stav

66. Z uznesenia prokurátorky sp. zn. VII/3 Gv 76/19/1000 z 9. marca 2020 vyplýva, že ním bolo vznesené obvinenie aj proti sťažovateľovi, a to za prečin podplácania podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona v bodoch 22 a 28 výrokovej časti uznesenia.

67. Z uznesenia špecializovaného súdu sp. zn. 5 Tp 2/2020 zo 16. júna 2020 vyplýva, že ním podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku bol zmenený dôvod väzby sťažovateľa tak, že sa vypúšťa dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a sťažovateľ sa prepúšťa z väzby, pričom zároveň podľa § 80 ods. 1 Trestného poriadku sa prijíma záruka dôveryhodnej osoby – Dr. [REDAKOVANÉ] a väzba sťažovateľa sa nahrádza dohľadom probačného

a mediačného úradníka. Podľa § 80 ods. 2 Trestného poriadku sa sťažovateľovi ukladá povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu. Podľa § 81 ods. 1 a 2 Trestného poriadku sa prijíma peňažná záruka vo výške 60 000 € zložená manželkou sťažovateľa. Podľa § 82 ods. 1 písm. a), c) a h) Trestného poriadku sťažovateľovi sa ukladajú primerané povinnosti a obmedzenia, a to zákaz vycestovať do zahraničia, zákaz vstupovať do budovy Okresného súdu Bratislava I a krajského súdu (okrem prípadov nevyhnutných pre výkon probačného dohľadu, prípadne účasti na súdnom konaní, na ktoré je predvolaný), zákaz styku a kontaktu s osobami obvinenými uznesením prokurátorky v akejkoľvek forme vrátane kontaktu prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami, s výnimkou účasti na úkonoch trestného konania, a napokon povinnosť pravidelne v čase určenom probačným a mediačným úradníkom dostaviť sa k nemu, prvýkrát v deň nasledujúci po právoplatnosti uznesenia v pracovnom čase do 12.00 h z dôvodu inštalácie technického prostriedku – zariadenia na určenie polohy kontrolovanej osoby. Podľa § 82 ods. 3 Trestného poriadku plnenie a kontrolu uložených povinností a obmedzení bude u sťažovateľa vykonávať probačný a mediačný úradník. Napokon podľa § 82 ods. 4 Trestného poriadku sa sťažovateľovi nariadila kontrola technickými prostriedkami – zariadením na určenie polohy kontrolovanej osoby.

68. Podľa názoru špecializovaného súdu naďalej existuje dôvodné podozrenie, že skutky, pre ktoré je sťažovateľ trestne stíhaný, sa stali, majú znaky trestného činu a existujú skutočnosti svedčiace pre záver, že ich mal spáchať sťažovateľ.

69. Vo vzťahu k formálnym dôvodom väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku treba poukázať na skutočnosť, že tento dôvod väzby bol u sťažovateľa ustálený argumentáciou v uznesení špecializovaného súdu sp. zn. 5 Tp 2/2020 zo 14. marca 2020 tak, že len samotná skutočnosť, že sťažovateľ počas výsluchu predložil list, ktorým sa vzdáva funkcie sudcu, nebolo možné brať do úvahy, pretože tento nebol v tom čase doručený prezidentskej kancelárii.

70. V súčasnosti je však zrejmé, že sťažovateľ sa po vznesení obvinenia funkcie sudcu vzdal a jeho mandát dňom 31. marca 2020 zanikol. Existencia dôvodnej obavy

z pokračovania v páchaní trestnej činnosti je prekonaná a bolo potrebné konštatovať, že pretrváva už iba dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

71. Dr. [REDAKOVANÉ] ponúkol prevzatie záruky za nápravu a za ďalšie správanie sťažovateľa, ako aj za to, že sa tento na vyzvanie dostaví k policajtovi, prokurátorovi alebo na súd a že vždy vopred oznámi vzdialenie sa z miesta pobytu.

72. Špecializovaný súd nezistil žiadne pochybnosti o tom, že sudca Dr. [REDAKOVANÉ], člen Stálej pracovnej komisie Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky, externý člen pedagogického zboru Justičnej akadémie Slovenskej republiky a člen skúšobného senátu Slovenskej advokátskej komory je dôveryhodnou osobou v zmysle ustanovenia § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Takýto záver prezentoval aj najvyšší súd vo svojom uznesení sp. zn. 3 Tost 12/2020 z 20. marca 2020.

73. Manželka sťažovateľa uviedla, že je oboznámená s podstatou obvinenia a so skutočnosťami odôvodňujúcimi väzbu, a ponúkla zloženie peňažnej záruky vo výške 20 000 €, resp. vo výške, ktorú určí súd. Po vykonaní šetrenia jej majetkových pomerov bola určená výška peňažnej záruky v sume 60 000 €, ktorú manželka sťažovateľa aj zložila na účet špecializovaného súdu. Sťažovateľ je občanom, ktorý doteraz nebol trestne stíhaný. Teraz je stíhaný za prečin, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody na 2 až 5 rokov, pričom v prípade stíhania za prečin je ustanovená maximálna lehota trvania väzby v prípravnom konaní 7 mesiacov a celková lehota trvania väzby nemôže presiahnuť 1 rok. Sťažovateľ sa nachádza vo väzbe už viac ako 3 mesiace, čo treba považovať za dostatočný čas aj z hľadiska zabezpečenia prevencie, aby nedošlo k mareniu, resp. sťažovaniu zisťovania skutočností závažných pre trestné konanie v spojení s ďalšími už uvedenými opatreniami.

74. Z písomného podania obhajcu sťažovateľa z 2. júla 2020 označeného ako „Námietka zaujatosti sudcu JUDr. Juraja Klimenta, sudcu Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 5 Tost 28/2020“ doručeného najvyššiemu súdu 2. júla 2020 vyplýva, že sťažovateľ podáva námietku zaujatosti Dr. Klimenta, ktorého dôvody sú podrobne uvedené v ústavnej sťažnosti.

75. Napokon z uznesenia prokurátorky o vznesení obvinenia proti sťažovateľovi z 9. marca 2020 vyplýva, že „korunný svedok [REDAKOVANÉ] vo svojej výpovedi priamo spomína pána Klimenta v tom zmysle, že JUDr. [REDAKOVANÉ] mu spomínala, že minister Gál bol deň predtým u predsedníčky Švecovej lobovať za to, aby bola uvedená strana rozpustená teda aby bolo návrhu GP SR vyhovené. Taktiež mu povedala spontánne, že aj generálny prokurátor Čižnár vyvíjal aktivity a to v tom smere, že mal požiadať pána Klimenta aby tiež teda pôsobil na senát, aby bolo rozhodnuté podľa ich návrhu.“. Z toho možno usúdiť, že Dr. Kliment by mal byť vo veci vypočutý ako svedok, a preto je vylúčený z úkonov tohto trestného konania.

76. Z podania Dr. Klimenta z 3. júla 2020 vo veci „vznesenie námietky zaujatosti podľa § 32 ods. 1 Tr. por. v trestnej veci obvineného [REDAKOVANÉ] vedenej pod sp. zn. 5 Tost 28/2020“ doručeného najvyššiemu súdu 3. júla 2020 vyplýva, že ako predseda senátu 5T v predmetnej trestnej veci nemá pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi alebo pre pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní. Napriek tomu, že tak v teraz posudzovanej trestnej veci, ako aj v minulosti v iných trestných veciach bol schopný konať absolútne profesionálne bez akýchkoľvek náznakov (tieňov) nestrannosti či zaujatosti, vznáša túto námietku vlastnej zaujatosti, aby tým predišiel čo i len náznakom takých prezentovaných skutočností, ktoré by mohli vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti v očiach strán, ako aj verejnosti.

77. Vzhľadom na námietku zaujatosti sťažovateľa z 2. júla 2020 smerujúcu proti Dr. Klimentovi vznáša Dr. Kliment námietku vlastnej zaujatosti z opatrnosti aj preto, aby o nej rozhodol iný senát najvyššieho súdu, keďže v opačnom prípade by o námietke sťažovateľa musel konať a rozhodnúť aj samotný namietaný Dr. Kliment. Pritom tvrdenia sťažovateľa uvedené v jeho námietke zaujatosti považuje za difamujúce a účelové špekulácie povytáňované z kontextu veci a jeho vyjadrení, procesných postupov a rozhodnutí, ktorých jediným cieľom je dosiahnuť vylúčenie Dr. Klimenta z rozhodovania o väzbe sťažovateľa ako sudcu, ktorého „sa nedá ovplyvniť“.

78. Vo vzťahu k prezentovaným vyjadreniam v spomínanom rozhovore považuje za potrebné uviesť, že tieto treba chápať v širších súvislostiach, a to predovšetkým ako reakciu na všetkých tých sudcov, ktorí sa „začali hanbiť až potom, čo v tejto posudzovanej trestnej veci boli zadržaní a obvinení v tom čase ešte 13-ti sudcovia“. Vyjadrenie a výčitka Dr. Klimenta teda smerovala skôr do radov týchto sudcov, čo napokon vyplýva aj z druhej vety tejto časti rozhovoru „A tí, čo sa hanbili za nich, by sa mali hanbiť za to, že boli tak dlho ticho, pretože to je kameň úrazu.“. Pokiaľ ide o kritiku rozhodnutí ústavného súdu, táto smerovala k tomu, že z pohľadu uplatnenej argumentácie a odôvodnenia ich Dr. Kliment (a nielen on) vyhodnotil ako vyslovene arbitrárne. Preto svojimi vyjadreniami neprekročil zákonné medze zásady prezumpcie neviny, keďže jeho vyjadrenia mali len všeobecnú rovinu bez akýchkoľvek konkrétností.

79. Pokiaľ ide o pochybnosti sťažovateľa o nezaujatosti Dr. Klimenta k Dr. [REDAKOVANÉ], treba uviesť, že o uvedenej osobe je mu známe iba to, že je sudcom krajského súdu (nevie ani, ako vyzerá, keďže sa s ním osobne nikdy nestretol) a prišiel s ním (takpovediac) do kontaktu len v rámci dovolacej agendy. Na jeho adresu sa vyjadril len raz v rozsudku sp. zn. 5 To 8/2018 z 24. januára 2019, pričom doslovné znenie príslušnej časti odôvodnenia rozsudku uvádza.

80. Dr. Kliment nevie o žiadnom závažnom rozpore a antipatii k Dr. [REDAKOVANÉ], o čom svedčí aj množstvo potvrdzujúcich dovolacích rozhodnutí senátu 5T týkajúcich sa rozhodovacej činnosti Dr. [REDAKOVANÉ]. Rozdielne právne názory a spôsoby ich prezentácie nepovažuje za okolnosť vzbudzujúcu pochybnosť o jeho nezaujatosti k osobe Dr. [REDAKOVANÉ].

81. Pokiaľ ide o poslednú námietku sťažovateľa, bude sa Dr. Kliment držať len faktov. Jeho manželka bola do funkcie námestníčky generálneho prokurátora pre netrestný úsek vymenovaná 23. januára 2019, pričom z titulu svojej funkcie zastupovala generálneho prokurátora v konaní o jeho žalobe na rozpustenie politickej strany Kotleba – Ľudová strana Naše Slovensko. V tejto veci rozhodol najvyšší súd 29. apríla 2019. Preto sú podozrenia sťažovateľa v zrejmom rozpore s pravidlami logického úsudku a vyvodzovania.

82. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Ndt 18/2020 zo 7. júla 2020 vyplýva, že ním podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku bolo rozhodnuté o nevyhlúčení Dr. Štífta a Dr. Klimenta z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci proti sťažovateľovi vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Tost 28/2020.

83. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 vyplýva, že ním bolo podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušené uznesenie špecializovaného súdu sp. zn. 5 Tp 2/2020 zo 16. júna 2020 v celom rozsahu, podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietnutá, podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sa ponuka dôveryhodnej osoby Dr. [REDAKOVANÉ] na prevzatie záruky za ďalšie správanie sťažovateľa neprijala, podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa väzba sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradila a podľa § 81 ods. 1 a 2 Trestného poriadku sa ponuka peňažnej záruky manželky sťažovateľa neprijala. Uznesenie spolu so spisom došlo podľa dátumovej pečiatky späť na špecializovaný súd 17. júla 2020.

84. K otázke nahradenia väzby menej invazívnymi inštitútmi najvyšší súd okrem iného uviedol, že trestná činnosť kladená sťažovateľovi za vinu je závažná. Neobstojí argument poukazujúci na trestnú sadzbu v prípade ustanovenia § 333 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona, lebo právna kvalifikácia bude zrejme sprísnená na zločin podľa § 329 ods. 1 a 2 Trestného zákona s trestnou sadzbou 5 až 12 rokov. Ide o systémovú korupciu, ktorú mal na jednom z najdôležitejších súdov sprostredkovať práve sťažovateľ. Ak sa na „organizovanie“ takejto korupcie nechá „zneužiť“ sudca krajského súdu, ktorý by mal byť synonymom spravodlivosti, čestnosti a zákonnosti a ktorý sám posielal iné osoby do väzenia (a to zrejme aj za omnoho menej závažné delikty), potom nemožno argumentovať len výškou trestnej sadzby. Súdny musí vyslať signál, že sa chcú zbaviť nečestných, nepoctivých a predovšetkým skorumpovaných sudcov, rôznych „vybavovačov v talároch“ a urobiť všetko preto, aby vyšetrovanie podozrení u takýchto sudcov nebolo kontaminované ich záujmami. Keďže práve z tohto druhu trestnej činnosti je sťažovateľ obvinený, nebolo možné nahradiť väzbu menej invazívnymi inštitútmi.

85. Zo spisu ústavného súdu sp. zn. Rvp 2503/2020 vyplýva, že sťažovateľ zastúpený tým istým právnym zástupcom podal elektronicky ďalšiu ústavnú sťažnosť datovanú 30. októbra 2020, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 2 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5, čl. 36 ods. 1, čl. 38 ods. 1 a 2 a čl. 40 ods. 2 listiny, ako aj čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020. Uvedeným uznesením došlo k právoplatnému predĺženiu lehoty trvania väzby sťažovateľa do 11. marca 2021 na základe návrhu prokurátorky, pričom zároveň ďalšia žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola zamietnutá. Hoci nové uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020 vydal senát v zložení Dr. Paluda, Dr. Wänkeová a Dr. Príbelský, aj napriek tomu nosným argumentom novej ústavnej sťažnosti je námietka nezákonného zloženia senátu najvyššieho súdu, a to vlastne z rovnakého dôvodu ako v teraz riešenej ústavnej sťažnosti. Má ísť totiž o to, že hoci v teraz riešenej veci rozhodoval v rámci senátu najvyššieho súdu aj Dr. Kliment bez vyriešenia sťažovateľom uplatnenej námietky jeho zaujatosti, napriek tomu ten istý senát najvyššieho súdu pod vedením Dr. Klimenta ako „iný senát najvyššieho súdu“ rozhodol o námietke vlastnej zaujatosti sudkyne Dr. Šimonovej, ktorá bola jednou z členiek senátu 1T príslušného rozhodovať o sťažnosti podanej sťažovateľom proti jeho ďalšiemu ponechaniu vo väzbe, resp. proti predĺženiu trvania jeho väzby do 11. marca 2021. Rozhodol pritom tak, že Dr. Šimonovú z rozhodovania vo veci vylúčil.

IV.

Relevantná právna úprava

86. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

87. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora

a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

88. Podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť sudca alebo prísediaci, o vylúčení rozhodne nadriadený súd v senáte. O vylúčení sudcu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu rozhodne iný senát tohto súdu, o vylúčení sudcu pre prípravné konanie rozhodne predseda senátu nadriadeného súdu. Ak sudca alebo prísediaci je vylúčený z dôvodov uvedených v § 31 ods. 2 alebo 4, nahradí ho iný sudca určený na zastupovanie rozvrhom práce; prísediaceho nahradí iný prísediaci podľa pokynu predsedu senátu. Ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník alebo asistent prokurátora alebo ak je taká pomocná osoba vylúčená z dôvodov uvedených v § 31 ods. 2 alebo 4, alebo ak z dôvodov uvedených v § 31 vznesie námietku zaujatosti takej osoby strana, o vylúčení rozhodne predseda senátu alebo v prípravnom konaní prokurátor, v ktorého veci je taká osoba činná. Ak z dôvodov uvedených § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť prokurátor, o vylúčení rozhodne bezprostredne nadriadený prokurátor. Ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť policajt, o vylúčení rozhodne bezprostredne nadriadený tohto policajta; proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

89. Podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

90. Podľa § 32 ods. 4 Trestného poriadku proti rozhodnutiu podľa odsekov 2 a 3 je prípustná sťažnosť, po jej podaní sa vykoná len nariadený úkon trestného konania s výnimkou rozhodovania vo veci samej a úkon, ktorého nevykonanie by mohlo ohroziť účel trestného konania. Ak je výsledkom tohto úkonu uznesenie a proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, má sa za to, že strana podala sťažnosť popri sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odseku 2 alebo 3; vziať späť možno len obe sťažnosti spoločne. O sťažnosti proti

uznesení, ktoré je výsledkom úkonu, sa rozhodne až po rozhodnutí o sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odseku 2 alebo 3.

91. Podľa § 32 ods. 5 písm. d) Trestného poriadku o sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odsekov 2 a 3 rozhoduje iný senát odvolacieho súdu, dovolacieho súdu alebo nadriadeného súdu konajúceho o sťažnosti proti rozhodnutiu sudcu pre prípravné konanie, ak ide o rozhodnutie senátu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu, alebo senátu nadriadeného súdu.

92. Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

93. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

94. Podľa čl. 17 ods. 2 prvej vety ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

95. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom.

96. Podľa čl. 8 ods. 1 listiny osobná sloboda je zaručená.

97. Podľa čl. 8 ods. 2 prvej vety listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak než z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

98. Podľa čl. 8 ods. 5 listiny do väzby možno vziať iba z dôvodov a na dobu ustanovenú zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

99. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo pozbavený slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej moci a má právo,

aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote, alebo byť prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa takáto osoba dostaví na pojednávanie.

100. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

V.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

A. K namietanému nezákonnému zloženiu senátu najvyššieho súdu

101. Súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré sú vyjadrené v čl. 6 dohovoru. So zreteľom na to, že čl. 6 dohovoru sa nevzťahuje na konanie a rozhodovanie o väzbe, procesné záruky tu uvedené nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 ods. 4 dohovoru, no určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, i keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 (II. ÚS 108/08 zo 16. októbra 2008).

102. Z ústavnoprávneho hľadiska je neakceptovateľné, aby následky prípadného nesprávneho zloženia senátu išli na úkor základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 5 ústavy a práva zaručeného v čl. 5 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 217/05 zo 14. júna 2006).

103. Z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva právo účastníka súdneho konania (strany konania) na nestranný súd, ktorému zodpovedá ústavná povinnosť súdov prerokovať a rozhodnúť každú vec tak, aby voči účastníkom (stranám) postupovali nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžali a objektívne posúdili všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Obsahom práva na prerokovanie vecí pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb a vylúčiť nimi označeného

sudcu z ďalšieho prerokovávanía a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu ústavne akceptovateľným spôsobom prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokovávanía a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (mutatis mutandis I. ÚS 73/97, II. ÚS 285/2015).

104. O zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru rozhoduje súd. Z organického hľadiska pojem súd tu má rovnaký význam ako v čl. 6 ods. 1 dohovoru, t. j. musí ísť o orgán nezávislý od výkonnej moci a od strán a nestranný. Z judikatúry ESLP vyplýva, že určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Zákonnosťou (podľa čl. 5 ods. 4) sa rozumie to isté ako v čl. 5 ods. 1, t. j. nielen rešpektovanie hmotnoprávnych podmienok ustanovených vnútroštátnym právom, ale aj súlad s dohovorom vrátane všeobecných právnych princípov v ňom obsiahnutých. Námietka zaujatosti je spravidla účinným prostriedkom nápravy porušenia práva na nestranný súd, ktorý je potrebné vyčerpať v zmysle čl. 35 ods. 1 dohovoru. Pokiaľ obvinený v námietke zaujatosti uvádza okolnosti znamenajúce protizákonný, resp. svojvoľný postup sudcu v konaní (napríklad vyjadrenie sudcovho názoru o vine obžalovaného), treba takúto námietku zaujatosti považovať za spôsobilú námietku v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku, o dôvodnosti či nedôvodnosti ktorej sa preto musí zákonom predpísaným spôsobom konať a rozhodnúť (II. ÚS 111/2018 z 23. mája 2018).

105. Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým konštatovať, že rozhodujúce skutkové okolnosti tejto veci sú medzi účastníkmi konania nesporné. Konkrétne ide o to, že obhajca sťažovateľa po predložení spisu najvyššiemu súdu na rozhodnutie o sťažnosti prokurátorky a po zistení, že vec bola pridelená senátu vedenému Dr. Klimentom, 2. júla 2020 doručil najvyššiemu súdu námietku zaujatosti Dr. Klimenta podanú v mene sťažovateľa. Dr. Kliment po zistení, že sťažovateľ namieta jeho zaujatosť, 3. júla 2020 sám požiadal o preskúmanie vlastnej zaujatosti, resp. nezaujatosti. Výslovne pritom uviedol, že sa necíti byť vôbec zaujatý, a vyvracal všetky konkrétne tvrdenia, ktoré sťažovateľ vo svojej námietke zaujatosti uvádzal. Tvrdil zároveň, že námietku vlastnej zaujatosti podáva aj preto, aby on sám, resp. ním vedený senát nemusel rozhodovať v prvej inštancii o jeho tvrdenej zaujatosti na základe námietky sťažovateľa tak, aby sa otázka jeho vylúčenia, resp.

nevyklúčenia z rozhodovania riešila priamo iným senátom najvyššieho súdu. Iný senát najvyššieho súdu o námietke vlastnej zaujatosti podanej Dr. Klimentom rozhodol tak, že Dr. Kliment nie je vylúčený z rozhodovania o veci.

106. Pri aplikovaní uvedených všeobecných zásad vyplývajúcich z judikatúry ústavného súdu, opierajúcej sa o judikatúru ESLP, ako aj príslušných ustanovení Trestného poriadku na daný prípad možno predovšetkým konštatovať, že v zásade je povinnosťou všeobecného súdu v predpísanom konaní rozhodnúť o námietke zaujatosti uplatnenej stranou s výnimkou prípadov, keď je námietka zaujatosti založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo keď námietka nebola vznesená bezodkladne a napokon, keď je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu (§ 32 ods. 6 Trestného poriadku).

107. Napriek uvedenému ústavný súd už judikoval výnimku z pravidla, podľa ktorého sa o námietke zaujatosti nekoná, ak jej dôvodom je len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu. Dospel totiž k záveru, že pokiaľ sa v námietke zaujatosti uvádzajú okolnosti znamenajúce protizákonný, resp. svojvoľný postup orgánu činného v trestnom konaní či súdu, treba takúto námietku zaujatosti považovať za spôsobilú námietku v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku, o dôvodnosti či nedôvodnosti ktorej sa preto musí zákonom predpísaným spôsobom konať a rozhodnúť.

108. Najvyšší súd zastáva v danej veci názor, podľa ktorého existuje výnimka z pravidla vyplývajúceho z ustanovenia § 32 ods. 6 Trestného poriadku aj z opačného pohľadu, podľa ktorého aj keď stranou uplatnená námietka zaujatosti sudcu nespadá pod žiadnu z výnimiek taxatívne stanovených v uvedenom ustanovení, napriek tomu sa o námietke nemusí konať a rozhodnúť. Má ísť o prípad, keď paralelne s námietkou zaujatosti súdu uplatnenou stranou aj samotný sudca oznámi vlastnú zaujatosť z rovnakých dôvodov, pretože podľa názoru najvyššieho súdu v takejto situácii má prednosť rozhodovanie o oznámení sudcu o jeho vlastnej zaujatosti, pričom o námietke zaujatosti uplatnenej stranou už nie je v takomto prípade (po rozhodnutí o námietke podanej samotným sudcom) potrebné rozhodnúť.

109. Predtým, ako ústavný súd prišlo k zaujatiu vlastného stanoviska k označenej, medzi účastníkmi konania spornej právnej otázke, treba poukázať na to, že hoci podanie Dr. Klimenta z 3. júla 2020 je označené ako „*vznesenie námietky zaujatosti podľa § 32 ods. 1 Tr. por. v trestnej veci obvineného [REDAKOVANÉ] vedenej pod sp. zn. 5 Tost 28/2020*“, v skutočnosti obsahom tohto podania nie je námietka vlastnej zaujatosti Dr. Klimenta, ale podrobná argumentácia, ktorou Dr. Kliment vyvracia konkrétne dôvody vlastnej zaujatosti uplatnené sťažovateľom v jeho námietke zaujatosti z 2. júla 2020. Hoci podanie Dr. Klimenta z 3. júla 2020 formálne neobsahuje návrh uznesenia (petit), vydania ktorého sa domáha, z obsahového hľadiska je zrejmé, že žiada vysloviť, že z ďalšieho konania a rozhodovania vylúčený nie je.

110. Podľa názoru ústavného súdu esenciálnou náležitosťou oznámenia vlastnej zaujatosti sudcu musí byť vyjadrenie jeho presvedčenia o tom, že je v danej veci z niektorého zo zákonných dôvodov zaujatý, a preto žiada, aby bol z konania a rozhodovania vylúčený. Je evidentné, že v danom prípade v podaní Dr. Klimenta z 3. júla 2020 táto esenciálna náležitosť celkom absentuje, čo vedie ústavný súd k záveru, že išlo o oznámenie vlastnej zaujatosti iba „naoko“ (simulovane). Vzhľadom na to, že sťažovateľ podanou ústavnou sťažnosťou nenapadol uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Ndt 18/2020 zo 7. júla 2020 (ktorým bolo rozhodnuté o nevyklúčení Dr. Klimenta z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci proti sťažovateľovi vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Tost 28/2020), ústavný súd nemá ďalší priestor na to, aby sa zákonnosťou a ústavnosťou uvedeného uznesenia zaoberal.

111. Pokiaľ ide o rozhodujúcu spornú právnu otázku nastolenú najvyšším súdom, ústavný súd považuje za potrebné zaoberať sa najprv tromi uzneseniami najvyššieho súdu, na ktoré ako na precedentné poukázal najvyšší súd s tým, že z týchto uznesení má vyplývať ustálená rozhodovacia prax, podľa ktorej pri súbahu námietky zaujatosti podanej stranou a námietky zaujatosti podanej sudcom, ktorého zaujatosť namieta aj strana (pričom obe námietky sú rovnako odôvodnené), treba prioritne rozhodnúť o námietke vlastnej zaujatosti sudcu, pričom o námietke zaujatosti podanej stranou už nie je potrebné konať a rozhodnúť.

112. Uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Ndt 6/2020 zo 4. marca 2020 a sp. zn. 4 Ndt 12/2020 z 28. apríla 2020 boli prijaté v senáte zloženom z predsedníčky Dr. Šiškovéj a sudcov Dr. Farkaša a Dr. Zeleňakovej. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Ndt 22/2019 z 3. septembra 2019 bolo prijaté v senáte zloženom z predsedu Dr. Klimenta a zo sudcov Dr. Moznera a Dr. Szaba.

113. Vo veci sp. zn. 4 Ndt 6/2020 obvinený vzniesol voči členovi dovolacieho senátu najvyššieho súdu námietku zaujatosti pre jeho pomer k orgánu činnému v trestnom konaní. Nasledujúceho dňa namietaný sudca sám oznámil vlastnú zaujatosť pre pomer k orgánu činnému v trestnom konaní. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Ndt 6/2020 zo 4. marca 2020 bolo o oznámení sudcu rozhodnuté tak, že je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Z uznesenia nie je možné zistiť, či sa postupom podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku osobitne rozhodovalo alebo nerozhodovalo o námietke zaujatosti podanej obvineným.

114. Vo veci sp. zn. 4 Ndt 12/2020 obvinená vzniesla námietku zaujatosti voči všetkým členom senátu najvyššieho súdu rozhodujúceho o preskúmaní zákonnosti príkazu na zaistenie a oznámenie údajov telekomunikačnej prevádzky, a to pre príbuzenský pomer jedného člena senátu k dozorujúcemu prokurátorovi a pre priateľský vzťah ostatných členov senátu so spríbuzneným sudcom. O deň skôr spríbuznený sudca oznámil svoju možnú zaujatosť z rovnakých dôvodov. Ostatní členovia senátu vyjadrili svoju nezaujatosť. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Ndt 12/2020 z 28. apríla 2020 bolo o oznámení spríbuzneného sudcu rozhodnuté tak, že je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Z uznesenia nie je možné zistiť, či sa postupom podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku osobitne rozhodovalo alebo nerozhodovalo o zaujatosti ďalších členov senátu na základe námietky obvinenej.

115. Vo veci sp. zn. 5 Ndt 22/2019 prokurátor vzniesol námietku zaujatosti voči všetkým členom senátu najvyššieho súdu rozhodujúceho o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí obvineného do väzby z dôvodu, že obhajcom obvineného je syn bývalého sudcu najvyššieho súdu, ktorý bol predtým členom namietaného senátu. Namietaní členovia senátu o päť dní na to tiež oznámili vlastnú zaujatosť z rovnakých dôvodov. Uznesením

najvyššieho súdu sp. zn. 5 Ndt 22/2019 z 3. septembra 2019 bolo o námietke zaujatosti vznesenej prokurátorom, ako aj členmi senátu najvyššieho súdu rozhodnuté tak, že všetci namietaní členovia senátu sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania.

116. Možno konštatovať, že vo všetkých troch prípadoch, ktoré najvyšší súd prezentoval ústavnému súdu pre účely preukázania existujúcej rozhodovacej praxe, bolo rozhodnuté tak, že námietkam vlastnej zaujatosti sudcov bolo vyhovené. Kým vo veciach sp. zn. 4 Ndt 6/2020 a sp. zn. 4 Ndt 12/2020 najvyšší súd rozhodoval iba o námietkach vlastnej zaujatosti sudcov, zatiaľ vo veci sp. zn. 5 Ndt 22/2019 rozhodoval tak o námietke vlastnej zaujatosti sudcov, ako aj o námietke zaujatosti sudcov podanej stranou (prokurátorom). Toto uznesenie je priamym popretím tézy najvyššieho súdu, podľa ktorej po rozhodnutí o námietke vlastnej zaujatosti sudcu už nie je potrebné rozhodovať o námietke zaujatosti toho istého sudcu podanej stranou, ak sú námietky rovnako zdôvodnené.

117. Na základe analýzy rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (vychádzajúc z uznesení, ktoré najvyšší súd ústavnému súdu prezentoval) treba jednoznačne súhlasiť s názorom najvyššieho súdu, podľa ktorého v rámci rozhodovania o väzbe pri súbehu námietky zaujatosti sudcu podanej stranou a námietky vlastnej zaujatosti podanej sudcom, zaujatosť ktorého namietla aj strana (pričom obe námietky majú zhodný obsah, resp. dôvody), treba predovšetkým (prioritne) rozhodnúť o námietke vlastnej zaujatosti podanej sudcom, a to postupom podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku. Ústavný súd je toho názoru, že táto priorita vyplýva zo skutočnosti, že v prípade, ak bude sudca vylúčený na základe vlastného oznámenia, rozhodovanie o námietke jeho zaujatosti podanej stranou sa stane bezpredmetným, keďže vylúčením sudcu na základe jeho vlastného oznámenia dôjde zároveň k uspokojeniu požiadavky uplatnenej stranou. Z hľadiska princípu urýchleného rozhodovania o väzbe sa javí takýto postup ako racionálny a ústavne konformný.

118. Naproti tomu rozhodne nemožno súhlasiť s názorom najvyššieho súdu, podľa ktorého v prípade súbehu námietok zaujatosti podaných z rovnakých dôvodov nie je už potrebné rozhodovať o námietke zaujatosti uplatnenej sťažovateľom, a to napriek tomu, že námietke vlastnej zaujatosti Dr. Klimenta nebolo vyhovené.

119. Treba vychádzať predovšetkým z toho, že o námietke zaujatosti sudcu podanej stranou sa rozhoduje postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 32 ods. 3 a 4 Trestného poriadku. O námietke zaujatosti rozhodne teda v prvom stupni samotný namietaný sudca (resp. senát, ktorého je členom) a v prípade nevyhovenia námietke o sťažnosti strany rozhoduje nadriadený súd v senáte, resp. iný senát odvolacieho alebo dovolacieho súdu. Uvedený zákonný postup poskytuje strane dve veľmi zásadné procesné práva. Strana má predovšetkým reálnu možnosť dozvedieť sa, aké konkrétne stanovisko zaujal k jeho námietke zaujatosti sudca, proti ktorému námietka zaujatosti smeruje, čo jej dáva možnosť so stanoviskom sudcu polemizovať ešte pred rozhodnutím o námietke zaujatosti. Okrem toho (čo je ešte omnoho dôležitejšie), v prípade nepriaznivého rozhodnutia namietaného sudcu (resp. senátu, ktorého je členom) má strana k dispozícii riadny opravný prostriedok v podobe sťažnosti, o ktorej rozhodne senát nadriadeného súdu, resp. iný senát odvolacieho alebo dovolacieho súdu.

120. Naproti tomu o námietke vlastnej zaujatosti podanej samotným sudcom rozhodne senát nadriadeného súdu, resp. iný senát odvolacieho alebo dovolacieho súdu (§ 32 ods. 1 Trestného poriadku). Pri takomto postupe strana v podstate nemá možnosť na rozhodnutie vplývať. O tom, že sudca oznámil vlastnú zaujatosť, sa strana vôbec nemusí pred rozhodnutím senátu nadriadeného súdu, resp. iného senátu odvolacieho alebo dovolacieho súdu dozvedieť (tým menej o dôvodoch, ktoré sudca uplatnil). Nemá teda ani reálnu možnosť so stanoviskom sudcu polemizovať s cieľom ovplyvnenia rozhodnutia o oznámenej zaujatosti. Samozrejme, ak je na základe vlastnej námietky zaujatosti sudca z rozhodovania vo veci vylúčený, uvedená absencia možností strany ovplyvniť rozhodnutie nemá žiaden praktický dopad, keďže v modelovanom prípade i samotná strana sa vlastnou námietkou zaujatosti domáhala vylúčenia sudcu. Ak však je o námietke vlastnej zaujatosti podanej sudcom rozhodnuté tak, že sudca nie je vylúčený, potom markantným spôsobom vystupuje do popredia skutočnosť, že strana nemala žiadnu reálnu možnosť rozhodnutie ovplyvniť.

121. Za uvedeného stavu musí preto prebehnúť aj procedúra rozhodovania o námietke zaujatosti podanej stranou tak, aby konečné rozhodnutie zohľadňovalo aj argumentáciu strany.

122. Na základe dosiaľ vyslovených úvah možno dospieť k zovšeobecňujúcemu záveru, podľa ktorého ak určitá procesnoprávna situácia nie je v Trestnom poriadku výslovne upravená (v danom prípade stret námietok zaujatosti podaných jednak sudcom samotným, ako aj stranou konania proti tomu istému sudcovi, a to z rovnakých dôvodov), je povinnosťou všeobecného súdu uprednostniť ten výklad, ktorý sa javí z hľadiska trestne stíhanej osoby ako výhodnejší.

123. Postup, ktorý zvolil v tejto veci najvyšší súd (o námietke zaujatosti podanej sťažovateľom vôbec nerozhodol), treba považovať za výklad výrazne zužujúci právo sťažovateľa na zákonného sudcu. Ide teda o taký výklad, ktorý je z hľadiska sťažovateľa zjavne menej výhodný. Okrem toho zvolený postup najvyššieho súdu nebol v uznesení sp. zn. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 nijako vysvetlený, ba dokonca z uznesenia vôbec nevyplýva, že sťažovateľ namietol zaujatosť Dr. Klimenta. Už samotná táto skutočnosť (úplné ignorovanie podanej námietky zaujatosti zo strany senátu 5T) nesie znaky svojvôle. Vysvetlenie tohto postupu podal najvyšší súd až vo vyjadrení Dr. Klimenta k ústavnej sťažnosti. Vo svetle úvah ústavného súdu už uvedených sa i toto vysvetlenie javí ako arbitrárne, keďže zvolený postup je v zrejmom rozpore s výslovnými ustanoveniami Trestného poriadku, ako aj s právom sťažovateľa na zákonného sudcu, resp. na spravodlivé súdne konanie.

124. Nie je možné súhlasiť s názorom najvyššieho súdu, podľa ktorého v danom prípade vzhľadom na ustanovenie § 32 ods. 6 Trestného poriadku neprichádza do úvahy opätovne rozhodovať o takej námietke zaujatosti, o ktorej už raz bolo rozhodnuté. Zo znenia ustanovenia § 32 ods. 6 Trestného poriadku vyplýva, že nemožno opätovne konať a rozhodnúť o takej námietke zaujatosti podanej stranou, o ktorej už bolo raz rozhodnuté (teda o opakovanej námietke tej istej strany podanej z rovnakých dôvodov, a nie o námietke vlastnej zaujatosti podanej sudcom z rovnakých dôvodov). Ako osobitne významné sa ďalej javí, že pri postupe podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku by senát, ktorého členom je

namietaný sudca, hypoteticky mohol (trebárs väčšinou hlasov) rozhodnúť o vylúčení namietaného sudcu (člena senátu), čo by bolo konečným rozhodnutím. Inými slovami, zvoleným postupom došlo k vylúčeniu možnosti senátu (členom ktorého bol namietaný sudca) splniť svoju zákonnú povinnosť a vyjadriť vlastný názor v podobe zákonom predpokladaného rozhodnutia. Okrem toho, ak by senát, členom ktorého bol namietaný sudca, rozhodol o nevyhlúčení namietaného sudcu, sťažovateľ by mal právo podať sťažnosť, o ktorej by rozhodoval iný (päťčlenný) senát najvyššieho súdu.

125. Na základe všetkých uvedených skutočností treba dospieť k záveru, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 28/2020 a jeho uznesením zo 14. júla 2020 došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, ako aj čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, a to v súvislosti s právom sťažovateľa na zákonného sudcu (bod 1 výroku nálezu).

126. Podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, v náleze uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody.

127. Podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu.

128. Podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

129. Na základe citovaných ustanovení ústavný súd po vyslovení porušenia označených práv sťažovateľa zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). Skutočnosť, že medzičasom (14. októbra 2020) už uplynula základná sedemmesačná lehota trvania väzby sťažovateľa v prípravnom konaní, neznamená, že by už nebolo povinnosťou najvyššieho súdu v zákonomnom zložení meritórne rozhodnúť o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby,

keďže jeho väzba aj v súčasnosti trvá a sťažovateľ má kedykoľvek právo domáhať sa preskúmania dôvodnosti ďalšieho trvania väzby. Nepôjde teda o rozhodovanie o dôvodnosti väzby za dobu minulú (do 14. októbra 2020), ale s účinkami pro futuro.

130. V ďalšom konaní bude povinnosťou najvyššieho súdu vysporiadať sa zákonným spôsobom s námietkou zaujatosti uplatnenou sťažovateľom proti Dr. Klimentovi a po právoplatnom rozhodnutí o tejto námietke znovu konať a rozhodnúť o sťažnosti prokurátora podanej proti uzneseniu špecializovaného súdu o prepustení sťažovateľa z väzby.

B. K namietaným priet'ahom v konaní

131. Sťažovateľ je toho názoru, že konanie o ďalšom trvaní jeho väzby nebolo urýchlené, lebo najvyšší súd svoje uznesenie zo 14. júla 2020 nedoručoval sám, ale prostredníctvom špecializovaného súdu, čím sa zbytočne predĺžilo konanie a uznesenie bolo napokon doručené až 22. júla 2020. Okrem toho nemožno rozhodovanie o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa považovať za urýchlené ani z toho dôvodu, že doteraz nebolo rozhodnuté o námietke zaujatosti Dr. Klimenta podanej sťažovateľom, čo vo svojich dôsledkoch znamená, že doteraz nebolo zákonným spôsobom rozhodnuté o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby.

132. Najvyšší súd poukazuje na to, že spisový materiál so sťažnosťou prokurátorky bol najvyššiemu súdu predložený 25. júna 2020, potom bol 30. júna 2020 vrátený ako predčasne predložený a opätovne bol najvyššiemu súdu predložený 1. júla 2020. V dňoch 2. a 3. júla 2020 boli oznámené, resp. vznesené námietky zaujatosti, o ktorých 7. júla 2020 rozhodol senát 4T. Dňa 14. júla 2020 bolo o podanej sťažnosti prokurátorky rozhodnuté a 19. júla 2020 (podľa tvrdenia sťažovateľa) mal byť spisový materiál vrátený špecializovanému súdu, ktorý uznesenie doručil 22. júla 2020.

133. O väzbe musí súd rozhodnúť urýchlene („bref délai“, „speedily“). Lehota začína podaním návrhu alebo žiadosti a končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, prípadne doručením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného. Neexistuje nijaká pevne ustanovená lehota, v ktorej by súd musel rozhodnúť. Či sa rozhodlo urýchlene,

posudzuje sa podľa všetkých okolností prípadu. Spravidla však lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru (Bezicheri proti Taliansku, Sanchez – Reisse proti Švajčiarsku, II. ÚS 432/2013, II. ÚS 193/2014, II. ÚS 80/2015, II. ÚS 135/2018).

134. Z uvedených skutočností možno z pohľadu ústavného súdu vyvodit', že konanie o sťažnosti začalo na najvyššom súde najskôr 25. júna 2020 a ukončilo sa 19. júla 2020 vrátaním spisu vrátane písomného vyhotovenia uznesenia špecializovanému súdu, pričom k doručeniu uznesenia došlo 22. júla 2020. Takto časovo vymedzené konanie nepresiahlo 27 dní, čo by za „normálnych okolností“ nebolo možné považovať za neprimeranú dobu trvania opravného konania na najvyššom súde.

135. Podaním námietky zaujatosti sudcu Klimenta zo strany sťažovateľa došlo k rozšíreniu predmetu konania pred najvyšším súdom o povinnosť najvyššieho súdu rozhodnúť o tejto námietke. Skutočnosť, že o tejto námietke nebolo do dnešného dňa rozhodnuté, znamená, že celý predmet konania nebol doteraz vyčerpaný. Táto nesprávnosť procesného postupu najvyššieho súdu bola jednak dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia ústavným súdom a vrátenie veci na ďalšie konanie, ale zároveň predstavuje skutočnosť, že o návrhu sťažovateľa na prepustenie z väzby (o celom jeho rozsahu) nie je do dnešného dňa právoplatne rozhodnuté. To znamená, že došlo k hrubému porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 3 listiny a čl. 5 ods. 4 dohovoru aj v súvislosti s právom sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o trvaní väzby (bod 1 výroku nálezu).

136. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal.

137. Na kompenzáciu nemateriálnej ujmy, ktorá sťažovateľovi vznikla porušením jeho práva na urýchlené rozhodnutie o trvaní väzby, považoval ústavný súd za primerané finančné zadost'učinenie vo výške 3 000 €, ktoré je povinný vyplatiť sťažovateľovi najvyšší súd (bod 3 výroku nálezu). Vychádzal pritom predovšetkým z doterajšej mimoriadnej dĺžky konania a prihliadol na princíp spravodlivosti.

138. V prevyšujúcej časti (teda čo sa týka sumy 7 000 €, keďže sťažovateľ požadoval priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 €) ústavnej sťažnosti z už uvedených dôvodov nebolo možné vyhovieť (bod 5 výroku nálezu).

C. K namietanému predčasnému zverejneniu uznesenia najvyššieho súdu

139. Z pohľadu ústavného súdu je celkom jednoznačné, že namietané pochybenie spočívajúce v predčasnom medializovaní obsahu uznesenia najvyššieho súdu nemohlo mať ani ten najmenší vplyv na vecnú správnosť či nesprávnosť uznesenia, ale ani na ústavnosť a zákonnosť postupu najvyššieho súdu, ktorý prijatiu predmetného uznesenia predchádzal.

140. Vzhľadom na dosiaľ uvedené nebolo možné tejto námietke sťažovateľa vyhovieť (bod 5 výroku nálezu).

D. K ostatným požiadavkám a námietkam

141. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu bezodkladne ho prepustiť z väzby, a to vzhľadom na hrubé a flagrantné protiústavné konanie najvyššieho súdu spočívajúce v skutočnosti, že o jeho námietke zaujatosti voči Dr. Klimentovi sa nekonalo a nerozhodlo.

142. Podľa názoru ústavného súdu vyslovené porušenie práv sťažovateľa na zákonného sudcu samé o sebe v posudzovanom prípade neznamena nedôvodnosť ďalšieho trvania jeho väzby, keďže túto rozhodujúcu otázku musí posúdiť najprv senát najvyššieho súdu, o správnosti zloženia ktorého nebudú relevantné pochybnosti.

142.1 Konanie a rozhodovanie súdu (sudcu pre prípravné konanie) o žiadosti o prepustenie obvineného z väzby predstavuje svojou povahou a účelom samostatný prostriedok nápravy určený na zaistenie ochrany osobnej slobody jednotlivca. Ide o prostriedok umožňujúci súdny prieskum zákonnosti pozbavenia osobnej slobody obvineného väzbou v zmysle jeho práva vyplývajúceho okrem iného z čl. 5 ods. 4 dohovoru, podľa ktorého má každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným

spôsobom, právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

142.2 Porušenie procesných garancií, ktoré musia byť o žiadosti o prepustenie z väzby dodržané, však nemusí mať za následok prepustenie obvineného z väzby na slobodu, pretože samo osebe nemôže vyvolať pominutie dôvodov na ďalšie trvanie väzby, ani spochybniť zákonnosť väzby samotnej vrátane jej právneho titulu (súdneho rozhodnutia o ktorú sa trvanie väzby opiera). Ústavný súd teda rozlišuje medzi zákonnosťou a ústavnou konformnosťou väzby samotnej a zákonnosťou a ústavnou konformnosťou procesného postupu súdu pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu (porovnaj napr. II. ÚS 318/2018 a tam uvedenú judikatúru).

142.3 V aktuálne posudzovanej veci je podstatné, že zrušením ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 nie je žiadnym spôsobom dotknutý právny titul väzby sťažovateľa, ktorým je v súčasnej dobe uznesenie sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu sp. zn. 5 Tp 2/2020 z 21. septembra 2020 o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa do 11. marca 2021 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020 (do rozhodnutia o predĺžení lehoty trvania sťažovateľovej väzby bolo jej právnym titulom uznesenie sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu sp. zn. 5 Tp 2/2020 zo 14. marca 2020, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby, v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 12/2020 z 20. marca 2020, ktorým bola zamietnutá sťažovateľova sťažnosť proti označenému uzneseniu špecializovaného trestného súdu zo 14. marca 2020, pozn.).

142.4 Zrušením uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 sa konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie na slobodu a nahradenie jeho väzby zo 4. júna 2020 vracia do stavu po vydaní uznesenia sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu sp. zn. 5 Tp 2/2020 zo 16. júna 2020. Nastúpeniu právnych účinkov tohto rozhodnutia, ktorým bol okrem iného sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu, však bráni odkladný účinok sťažnosti (§ 83 ods. 3 Trestného poriadku), ktorú proti

nemu podala prokurátorka úradu špeciálnej prokuratúry a ktorá bola predmetom rozhodovania najvyššieho súdu v posudzovanej veci.

142.5 Uvedené skutočnosti boli dôvodom, ktoré umožnili ústavnému súdu rozhodnúť o vrátení veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, v ktorom bude jeho povinnosťou poskytnúť sťažovateľovi adekvátnu súdnu ochranu (pozri bod 130 odôvodnenia tohto nálezu) a opätovne rozhodnúť o sťažnosti prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry podanej proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu sp. zn. 5 Tp 2/2020 zo 16. júna 2020. Vzhľadom na povahu a účel konania o žiadosti o prepustenie obvineného z väzby bude najvyšší súd prirodzene musieť brať zreteľ aj na prípadnú zmenu skutočností relevantných pre jeho rozhodnutie, ku ktorej mohlo dôjsť v období po vydaní jeho predchádzajúceho rozhodnutia zo 14. júla 2020, ktoré bolo ústavným súdom zrušené, a vychádzať zo stavu aktuálneho ku dňu jeho opätovného rozhodovania. Najvyšší súd sa teda neobmedzí na prieskum napadnutého uznesenia sudcu pre prípravné konanie v spätnej chronológii zodpovedajúcej času jeho vydania, ale komplexne preskúma aktuálnosť dôvodov väzby sťažovateľa v momente svojho rozhodovania, vychádzajúc z aktuálneho stavu veci.

142.6 Na základe uvedených dôvodov ústavný súd nevyhovел návrhu sťažovateľa na vydanie príkazu najvyššiemu súdu, aby sťažovateľa prepustil z väzby (bod 5 výroku nálezu).

143. Meritórne závery o tom, či námietka zaujatosti Dr. Klimenta uplatnená sťažovateľom bola dôvodná, či bol skutkový stav správne zistený, či sú dané dôvody väzby a či bolo možné nahradiť väzbu miernejšími prostriedkami, musí najprv vysloviť senát najvyššieho súdu, o správnosti zloženia ktorého nebudú relevantné pochybnosti.

VI.

Trovy konania a záver

144. Sťažovateľ požadoval náhradu trov konania vo výške 900,58 €.

145. Ústavný súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia sťažovateľa za tri úkony právnych služieb v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti, replika na vyjadrenie najvyššieho súdu) po 177 €, režijný paušál trikrát po 10,62 €, ako aj daň z pridanej hodnoty v sume 112,57 €. Celková výška náhrady trov konania, ktorú je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa, je 675,43 € (bod 4 výroku nálezu).

146. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

147. Vzhľadom na čl. 133 časť vety pred bodkočiarkou ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2021

Peter Molnár
predseda senátu